PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 232 ANTRADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 7, 1938, TORONTO, ONTARIO METAI VII

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBEI PAVOJUS TEBEAUGA

Lenkijos Armijos Vadovybė Nori Sunaikinti Lietuvos ir Latvijos Nepriklausomybes

NUO LENKŲ NEATSILIEKA IR VOKIETIJOS FAŠISTAI

Jiems Padeda Vietinių Valdžių Reakcijos

MASKVA, Birželio 5.—"Lenkijos armijos generalinis štabas planuoja užgrobti ne tik Lietuvą, bet ir Latviją," rašo Pravda, rašydama apie fašistų agresiją ant Pabaltijos valstybių.

"Dvinskas yra svarbus uostas Pabaltijoj (neužšąląs) ir strateginis kariškas punktas. Todel nenuostabu, kad Lenkijos imperialistai, kaip ir Vokietijos fašistai, siunčia savo agentus į Lietuvą, Latviją ir kitus Pabaltijos kraštus, kad išnaudoti lenkų mažumas ir kat. dvasiškiją, ypatingai Lietuvoj ir Latvijoj, silpninimui vietos gyventojų vienybės ir šnipinjadai.

Lenkija Turėjo Hitlerio Sutikimą

"Lenkijos ultimatumas Lietuvai turėjo Hitlerio sutikimą už Lenkijos pritarimą fašistinės Vokietijos užgrobimui Austrijos. Tas, tačiau, dar nereiškia, kad Vokietija atsisakė nuo savo norų užgrobti Pabaltijo valstybes. Hitlerio pritarimas Lenkijos ultimatumui Lietuvai buvo tik manievras.

"Faktinai, Lenkijos ir Vokietijos fašistai vieni kitais nepasitiki; jie, kaip du plėšikai, kurie išsirinkę auką mėgina užpulti, užmušti ir apiplėšti, bet vienas kito bijo, kad kuris nors neapgautų.

Tačiau Turi Padarę Sutarį

"Tas, tačiau, neprašalina to neginčijamo fakto, kad Lenkijos imperialistai ir Vokietijos fašistai Pabaltijo šalių klausimu turi padarę sutartį. Vokietijos fašistai nestoja galvoję apie savo įtaką į Pabaltijo šalis ir jų užkariavimą.

"Kenksmingas Vokietijos fašizmo veikimas Pabaltijo šalyse paskutiniu laiku labai padidėjo, o jo veikimui žymiai padeda valdantieji tų šalių sluogsniai. Latvijoj, Lietuvoj, Estijoj ir Finijoj pilna Hitlerio agentų, kurie atvirai organizuoja Pabaltijo kraštų vokiečius del 'tuojautinio' ir 'visiško susijungimo su Vokietijoj gyvenančiais vokiečiais.'"

Pasitinka Hitlerį Pusiaukely

"Elgesis valdančiųjų Pabaltijo šalių ratelių, kurie ne tik kad nesistengia sulaikyti tokį pragaištingą Hitlerio agentų veikimą, bet dar patinka Hitlerį pusiaukely, atrodo keistas. Etiopijos, Ispanijos, Austrijos likimas ir ant galo Lenkijos ultimatumas Lietuvai atrodo Pabaltijo šalių nieko nepamokino. Dar daugiau, galima pastebėti, kad nekurios Pabaltijo šalys skubinasi fašistiniam agresoriui nusileisti."

Bet, Pravda pažymi tų šalių liaudis fašistų agresijai nepasiduos.

KOMUNISTAI NUTARĖ MOBILIZUOTI LIETUVIUS GYNIMUI LIETUVOS

Tautos Vienybė Vienintėlė Išeitis Lietuvos Gelbėjimui

TORONTO, Ont. — Pereitą šeštadienį ir sekmadienį įvykusi Kanados Lietuvių Komunistų Konferencija svarbiausiu savo dienotvarkės punktu turėjo Lietuvos nepriklausomybės gynimą. Raportai ir diskusijos sukėsi apie mobilizavimą Kanados lietuvių masių kovai už Lietuvos nepriklausomybės apgynimą ir prieš Fašizmą Kanadoj.

Kanados lietuvių komunistų konferencijos manymu, vienintelis kelias Lietuvos nepriklausomybės gynimui, tai tautos vienybė. Lietuvos nepriklausomybę geriausiai gali apginti tik Kinijos liaudies pavyzdžiu susijungusi visa Lietuvos tauta. Tai reiškia, kad Lietuvoj turi būti sudaryta koalicinė valdžia, atsteigta demokratija. Dabartinė valdžia, varžydama Lietuvos žmonių partijas, organizacijas, kalindama šimtus nekaltų liaudie sūnų ir dukterų, tuo pačiu laiku leisdama veikti Hitlerio agentams, silpnina lietuvių tautos vienybę ir atsparumą agresoriams.

Šale tautos vienybės, Lietuvos nepriklausomybei ginti reikalinga ir tikingų šalių pagelbos. Gi dabartinė Lietuvos valdžia nedaro tinkamų žygių.

Konferencija pasisakė dėti visas pastangas Kanados lietuvių mobilizavimui kovai už Lietuvos nepriklausomybės gynimą.

TORONTO, Ont.—Šeštoj Kanados Lietuvių Komunistų Konferencijoj karščiausiai buvo sutiktas tas faktas, kad aštuoni Kanados lietuvių komunistai nuvyko Ispanijon ir kaunasi už Ispanijos liaudies ir demokratijos reikalus.

Draugas Bolis Alksnis, kurs toj kovoj krito, taipgi kiti už žmonijos laisvę savo galvas padėję, buvo pagerbti atsistojimu ir vienos minutės tylėjimu.

Konferencija nutarė pasiųst Ispanijon lietuviams kovotojams pasveikinimą ir prižadą, kad Kanados lietuviai komunistai stengsis juos paremti dar gausiau, negu iki šioliai.

TAIKOS DEMONSTRACIJA NEW YORKE
Šos mergaitės, dalis 10,000 jaunimo demonstracijos New Yorke, šiuomi rodo savo simpatiją Chinijai ir Ispanijai. Ant jų plakatų užrašyta: "Nuimt embargo nuo Ispanijos!" "Nendėvėkim japoniško šilko pančiakų!"

Santykių Pagerėjimas Dar Nereiškia Čekoslovakijai Visišką Pavojaus Praėjimą

ABIEJŲ PUSIŲ KARIUOMENĖ DAR STOVI PRIE RUBEŽIŲ

Manoma, Kad Netrukus Naziai Statys Naujus Reikalavimus

BRATISLAVA. — Nežiūrint, kad paskutiniu metu diplomatiniai santykiai tarp Čekoslovakijos ir Vokietijos šiek tiek pagerėjo, kariuomenės koncentravimas abiejose pusėse nė kiek nesumažėjo.

Praeitos sąvaitės paskutinėmi duomenimis, Čekoslovakijos generalinis štabas gavo žinių, kad vokiečiai koncentruoja savo kariuomenę buvusioj Austrijoj, kur čekoslovakai nėra stipriai apsitvirtinę. Manoma, kad iš čia vokiečiai gali daryti puolimą ir mėginti perkirsti Čekoslovakiją per pusę. Vokietijos artilerija taip arti stovinti, kad galinti lengvai bombarduoti 160,000 gyventojų turintį Bratislovos miestą. Kita Vokietijos motorizuota kariuomenė kaž kur pasitraukė, manoma, kad tai į Vieną, iš kurios per pusę valandos gali pasiekti Čekoslovakijos rubežių. O ties Heinbergu vokiečių sunkioji artilerija stovi tik už penkių mylių nuo rubežiaus.

Čekoslovakijoje karinis judėjimas irgi nė kiek nesumažėjo. Jos sargai kaip saugojo, taip ir saugo savo rubežius. Važiuodami iš Pragos iki Bratislovos užsienio korespondentai visu parubežiu matė kovoms pasiruošusią Čekoslovakijos kariuomenę. Nekurie kareiviai su kulkosvaidžiais gulį grioviuose, o kiti su motorizuota ir arkliais vežama artilerija pasiruošę laukia.

Londone ir Paryžiuje kalbama apie praėjusį krizį, bet čionai niekas to nejaučia. Kaip prieš dvi sąvaites. Bratislavos gyventojai buvo pasiruošę apleisti miestą, taip ir dabar. Taip pat diplomatai numato, kad dalykai nė kiek nepagerėjo. Hitleris Henleinui davė naujus parėdymus ir galimai dar vasaros pabaigoj darys naują pasistūmimą. Manoma, kad sudetams autonomijos bus pareikalauta per plebiscitą. Čekoslovakams to neišpildžius, Henleinas su reicho pagelba darys "pučą."

Tuo pačiu laiku nazių spaudą begėdiškai kolioja Čekoslovokiją, stambiomis antraštėmis pažymėdama, kad Čekoslovakija nustojusi būti civilizuota valstybė, kad ji su vokiečiais elgiasi taip, kaip elgėsi caro policija. Taip pat melo ministerio Goebbelso organas veda plačią propagandą. Kad Raudonoji Armija yra pasiruošusi nuleisti tūkstančius parašiutistų, jei tik kils Čekoslovakijai pavojus. Be ko kita, naziai kaltina ir Angliją, būk pastaroji pranešus Čekoslovakijai apie nazių kariuomenės judėjimą jos parubežiuose ir tuo pranešimu pasinaudodama Čekoslovakija paskelbusi daliną mobilizaciją.

TAIERČVANG DIDVYRIS
Generolas Sun Lien-čung, kuriam teikiama garbė už smarkų sumušimą japonų Taierčvange, negurį laiką atgal. Japonai aplaikę didžiausį sukrėtimą visoj istorijoj.

Taipgi ir Hitleris kasdien daro konferencijas su savo generolais, o sudetų apylinkėse kas dien įvyksta po vieną kitą incidentą. Paskutiniu laiku vienas Čekoslovakijos kareivis atėmė iš vieno nazio svastiką ir įspyrė į užpakalį. Del šio incidento naziai išbraukė Čekoslovakiją iš "civilizuotų" šalių tarpo.

Vienas atstovas buvo iškėlęs ir Henleino prasižengimus, sulyg kurių būtų galima jį įkalinti išdavystėje, bet Čekoslovakijos vyriausybė nesiėmė jį kaltinti, kad nepadarius kankiniu.

TORONTO, Ont. — United Church Toronto konferencija, atsibuvusi pereitos sąvaitės pabaigoj, išnešė reikalavimą, kad padlock įstatymas būtų panaikintas.

Japonai Kantono Mieste Užmušė ir Sužeidė Virš 2,000 Žmonių

HANKOVAS, Birželio 5. — Vakar ir vėl japonų orlaivynas barbariškai atakavo Kantoną, kuriame užmušė ir sužeidė virš dviejų tūkstančių civilių žmonių. Tai aantra baisi oro ataka vienos sąvaitės laike ir didžiausia laike Japonijos-Kinijos karo.

Paskutiniam užpuolime pirmiausiai Kontoną puolė 8 bomberiai, o kada jie buvo nuvyti, atskrido 36 orlaiviai ir pasėjo baisią mirtį. Šimtai sužeistų kinų negalėjo gauti jokios pagelbos, nes visos ligoninės buvo perpildytos sužeistaisiais.

Barbarai būtų nužudę dar daugiau civilių žmonių, bet kinų priešorlaivinė artilerija nuvijo priešus nuo miesto.

Tuo pačiu laiku kinų kariuomenė atkakliai gina Kaifengą, Peipingo-Hankowo ir Lunghai geležinkelių linijas. Priešas daro didelį spaudimą link Hankovo, bet kinai neprarasdami ūpo iš visų jėgų ginasi. Apsigynimą sunkina ir pradėjusios fronte siausti įvairios epidemijos.

Fašistų Valdomoje Ispanijoje Prasideda Tarpusavės Piovynės

GIBRALTARAS, Birželio 5.—Gauta žinių iš Sevilės, kad šiame mieste tarp fašistų kareivių prasidėjo pažymėtini "neramumai," ypatingai radio generolo Llano kareivių tarpe. Nuo senai link italų ir vokiečių buvo blogas atsinešimas, o paskutinėmis dienomis žymiai pasididino.

La Linea mieste anti-fašistai paskleidė tūkstančius plakatų su šūkiais: "Šalin fašizmas; lai gyvuoja respublika!" Šiais obalsiais buvo aplipinta daugybė sienų, jų tarpe ir fašistais apgyventų namų sienos. Del šio įvykio baisiai išsigando visa fašistų vyriausybė. Aštuoni suareštuoti ir šį rytą sušaudyti.

BAYONE, Francija. — Patys faistai praneša, kad Malagoj ir Zaragozoj susirėmė ispanai karininkai su italais karininkais. Susirėmime panaudota ne tik kumštys, bet ir revolveriai. Tas visiškai išgąsdino generolą Franką ir privertė šaukti aukštųjų karininkų pasitarimą..

Iš Gibraltaro papildomai pranešama, kad šie karininkų susikirtimai pasireiškė po to, kada ispanai karininkai įsitikino, jog vokiečiai ir italai nemano apleisti Ispaniją, jei bus laimėtas karas.

Fašistai sako, kad "trinimosi" buvo ir kituos miestuos, bet du svarbiausieji įvyko Zaragozoj ir Malagoj.

Dideli skirtumai pasireiškia falangistų ir karlistų tarpe. Dabar abeji kovoja prieš respubliką, bet jų yra dideli skirtumai. Falangistai griežtai stovi už monarchistinę valdymo formą be jokių reformų, o karlistai irgi už monarchiją, bet su tam tikromis reformomis, nes kitaip būtų neišvengiama kita revoliucija. Tarp jų skirtumai toki dideli ir manoma, kad tai būtų stebūklai, jei Frankui ir toliau pavyktų juos išlaikyti kruvoje.

Apie 50 Policininkų Saugojo 20 Fašistų Susiriink.

TORONTO.—Praeito penktadienio vakare ant Bloor ir Lippincot gatvių kampo esančioj svetainėj fašistai šaukė masinį susirinkimą. Susirinko pikietavimui šimtai žmonių, o fašistų apsaugojimui desėtkai viešųjų ir slaptųjų policininkų. Policininkai leido "laisvai" pikietuoti iki nepasiradė fašistų vadas Taylor. Paskui pradėjo minią pulti ir gelbėti fašistus, nors minia jiems nė negrąsino, o šiaip sau pikietavo. Tarp žmonių ir policijos įvyko nesusipratimų: keliems policininkams teko supuvusių vaisių ir du antifašistai suareštuoti.

Fašistų susirinkime dalyvavo apie 20 asmenų, kuriuos vargais negalais policija atgabeno į susirinkimą ir po didžiausia apsauga išgabeno.

KANADOS VALDŽIA NAMŲ STATYMUI SKIRIA $50,000,000

OTTAWA, Ont.—Finansų ministeris Duningas praneša, kad federalė valdžia pasirengus išleisti $50,000,000 naujų namų statymui.

$20,000,000 būsią paskolinta valsčių valdyboms arba patvirtintoms paskolų įstaigoms statymui namų valsčių ribose.

$30,000,000 būsią paskolinta miestams del naujų namų statymo.

Už paskolas būsią imami labai maži nuošimčiai.

Tačiau yra manoma, kad šis planas toli gražu neužtektinas išrišimui namų stokos problemos.

KANTONAS, Birželio 6. — Šiandien ir vėl Japonijos orlaiviai per keturias valandas bombardavo šį miestą ir užmušė apie 1,000 žmonių. Tokiu būdu šiame mieste jau užmušta 6,500 žmonių.

Tim Buck Sako Kanados Multimilionieriai Rengias Liaudį Išduot Kaip Frankas

SAUKIA PAŽANGIUS ŽMONES KOVON PRIEŠ HEPBURNO-DUPLESIO AŠĮ

Hepburno-Duplesio Ašis Esanti Reakcionierių Centru

TORONTO, Ont. — "Kanadoj rengiamasi prie tokių pat išdavysčių, kaip kad buvo suplanuota Ispanijoj, Austrijoj ir dabar Čekoslovakijoj," pareiškė draugas Tim Buck, Kanados Komunistų Partijos sekretorius, kalbėdamas 13-tame Centro Komiteto plenume, kuriame be 50 Centro komiteto narių dalyvavo dar 107 unijų veikėjai ir 250 torontiečių partijos veikėjų.

Tų išdavysčių planavimui priešakyje esą 20 multimilionierių, kurie kontroliuoja šios šalies turtus.

Vyriausiu jų įrankiu esanti Hepburno ir Duplesio ašis, nes jos pagelba jie kovoja prieš Kanados konstitucijos pataisymą tokia kriptymi, kad būtų galima įvesti socialę ir nedarbo apdraudą, taipgi veda griežtą kovą prieš unijas ir bendrai prieš pažangų judėjimą.

Tų kapitalistų tikslas, Tim Buck nurodė, sudraskyti Kanadą į kelias dalis, kaip kad buvo prieš Konfederaciją, kad sulaikyti Kanados pažangą.

"Kad išgelbėti Kanadą nuo sudraskymo ir tokiu būdu sulaikymo jos progreso; kad išgelbėti Kanados žmones nuo baisių kentėjimų, reikia suvienyti visus pažangius Kanados žmones kovai prieš Hepburno-Duplesio ašį," jis nurodė.

KOMUNISTŲ PAREIGA BUDAVOTI DARBININKŲ VIENYBĘ. SAKO BRAUDERIS

TORONTO, Ont. — "Kanados ir Suvienytų Valstijų problemos labai panašios," pareiškė Brauderis, Suvienytų Valstijų Komunistų Partijos sekretorius, kalbėdamas Kanados Komunistų Partijos Centro Komiteto Plenume.

"Mes visuomet galime iš vieni kitų daug ko pasimokyti."

"Mūsų partijos mažos, bet mes lošiame nemažą rolę ir darome įtaką daug didesnę, negu mūsų jėgos. Vyriausia mūsų pareiga saugojimas ir budavojimas demokratinių jėgų vienybės, o virš visko, darbininkų vienybės."

JAPONAI REIKALAUS ANGLŲ KOLONIJOS

TOKIO, Japonija.—Japonijos atstovų rūmų narys Sugijama pareiškė laikraštininkams, kad versiąs ministerį pirmininką Konoye greitu laiku užimti Anglijos karūnuotą koloniją Hong Kongą. Tos kolonijos kontroliavimas būtinai reikalingas Japonijai, nes tam uoste pastebėjęs daugybę ginklų ir mašinerijos.

Kontrolės paėmimui būsią panaudota militariniai bei diplomatiniai galimumai.

LENKIJOS LAKŪNAI UŽBAIGĖ 16.500 MYLIŲ KELIONĘ

VARŠAVA, Birželio 5.—Majoras Makowski su kitais keturiais lakūnais šiandien nusileido užbaigę 16.500 kelionę. Jie pakilo amerikonišku orlaiviu gegužės 13 diena iš Los Angeles į Pietų Ameriką, paskui iš Brazilijos per pietų Atlantą nuskrido į vakarų Afriką ir ten paskraidę per Italiją parskrido Lenkijon.

Žinoma, tame skridime nepadarė jokio naujo rekordo, o tik atliko ilgą kelionę.

PARYŽIUS, Birželio 6.—Šiandien ir vėl "nažinomi" orlaiviai skrido į Franciją, tačiau francūzai į juos paleido 100 šūvių ir nuvijo atgal. Visi tvirtina, kad tai fašistų orlaiviai.

"SAVO PARAŠO NEDĖSIU"
Suvienytų Valstijų Prezidentas Rooseveltas, kurs leido naujam mokesčių įstatymui įsigalėti, bet savo parašo po juo nepadėjo, kadangi įstatymas nutolstąs nuo principo mokesčius mokėti pagal išgalę.

Anglija Nori Ištirti Miestų Bombardavimo Priežastis

LONDONAS. — Anglija atsikreipė į keletą šalių, ragindama įsteigti tarptautinę komisiją, kuri patikrintų "delko bombarduojami" Ispanijos miestai. Tarp užkviestųjų šalių buvo Suvienytos Valstijos, Vokietija, Italija ir kitos. Suvienytos Valstijos svarstė tą klausimą, bet nutarimo nepaskelbė, o Berlyne, Romoj ir Burgoj kilo link tos komisijos neprietelingas atsinešimas.

Čamberlainą prie tokios komisijos įsteigimo verčianti naminė padėtis. Viena, Anglijos liaudyje del Ispanijos miestų bombardavimo kyla pasipiktinimas prieš fašistus. Su komisijų steigimais jis mano patenkinti liaudį ir tuo išvengti politinio krizio. O kita, mano šiek tiek "suvidutininti karą." Sako, kad ta komisija tyrinėsianti, ar miestų bombardavimas yra pateisinamas iš militarinio taškaregio. Taip pat tos komisijos užkviestas ir Franko moralinis remėjas, popiežius.

Tam darbui Anglija padarė šiokią tokią pradžią: įteikė protestą Fankui del bombardavimo Granollers ir Japonijai del bombardavimo Kinijos miestų.

IR SLOVAKAI REIKALAUJA AUTONOMIJOS

BRATISLAVA, Birželio 5. — Tūkstančiai slovakų valstiečių, nešdami įvairius plakatus ir vedami apie tuzino orkestrų, šiandien demonstravo šio miesto gatvėmis ir reikalavo slovakams autonomijos. Autonomistų vadas Tlinka perskaitė rezoliuciją, sulyg kurios 2,300,000 slovakų turi būt suteiktas autonomiškas valdymasis.

Laike kalbų vienas kalbėtojas paminėjo Čekoslovakijos ministerį pirmininką Hodžą, kaipo slovaką, bet kadangi jis nepritaria autonomijai, tai ant tų žodžių publika baubė.

TRYS JAUNI VOKIEČIAI JŪRININKAI NOREJO PASILIKTI KANADOJ

QUEBEC, QUE. — Kvebeko provincijos imigracijos oficialai pranešė, kad yra sugauti trys Vokietijos prekinio laivo Nienburg jūrininkai, kurie pora sąvaičių atgal buvo iššokę į upę Three Rivers, paskui sugauti ir vėl pabėgę, iššokdami į švento Lauryno upę.

Sako jie bus deportuojami atgal į fašistinę Vokietiją.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Ne Kitaip ir Kanadoj

Londoniškis Toronto Daily Star korespondentas M. H. Halton nurodo, kad pusė Anglijos priklauso 430 aristokratų. Jis rašo:

"Anglijoj, Škotijoj, Valijoj ir Šiaurinėj Airijoj yra 45,000,000 gyventojų. Keturiasdešimt trys milijonai iš tų gyventojų neturi nei colio žemės.

"Londone yra 8,000,000 gyventojų. Bet tik 40,000 londoniečių turi po kiek žemės. Londone yra žmogus vardu Hugh Richard Arthur Grosvenor, Westminster kunigaikštis, kuriam priklauso pusė vakarinio Londono miesto galo. Jis Londone turi 480 akrų, kurie kainuoja $150,000,000. Keli metai atgal jis Millbanke pardavė aštuonis akrus žemės, už kuriuos gavo $5,000,000."

Tokių, kaip Westminsterio kunigaikštis Grosvenor, jis priskaito labai daug.

Tuo tarpu 12,000,000 Anglijos darbininkų uždirbą mažiau, negu po $12.00 į sąvaitę.

Štai kokia nelygybė. Vieni paskendę turtuose, o kiti turi kęsti skurdą. Tik įsivaizdinkite. 430 aristokratų priklauso pusė Anglijos, o 43,000,000 neturi žemės nei colio. Vadinasi, neturi jokio nejudamo turto nei nuosavos lūšnelės.

Tai tokiose sąlygose randasi ir Kanados žmonės. Penkiosdešimt milijonierių valdo veik trečią dalį Kanados. Gi milijonai neturi nei colio žemės. Kurie geresniais laikais buvo įsigiję kokią lūšnelę arba sklypelį žemės, tai ir tuos išlaikyti sunku. Daugeliui teko skirtis ir su tuo, nes negalėjo išmokėti skolų arba mokesčių.

Tokia nelygybė, toks skurdas šale didžiausio pertekliaus, varo žmones į desperaciją. Delto tai daug žmonių mažai bekreipia domės į gynimą demokratinės tvarkos. Jie metasi net ir pas fašistus, manydami, kad jie gal ką padarys.

Šios šalies valdžia, jei ji tikrai nori apsaugoti demokratines institucijas nuo fašizmo, turi daryti reformas, suteikiančias palengvinimą žmonėms, kurių gyvenimas darosi nebepakenčiamas. Ji turėtų atkreipti didžiausią atydą į Kanados Komunistų Partijos pasiūlymus, kuriuos ji įteikė Rowell Komisijai, tyrinėjančiai santykius tarp Dominijos ir provincijų. Kitaip, tai Kanada bus suardyta į šmotus.

Būtų Didžiausia Biednuomenei Prapultis

Kadangi veik visos motinos, lenktyniavusios vaikų gimdyme, kad gauti pusė milijono dolerių, paliktų Charles Vance Miller, yra buvę ant pašalpos, dabar norima iš jų atsiimti tą sumą, kurią jos gavo pašalpos formoj. Jei to nebūsią galima padaryti remiantis miesto patvarkymais, Ontarijos valdžia pravesianti įstatymą, kuriuo remiantis bus galima atsiimti pašalpos formoj duotą sumą pinigų iš kiekvieno bedarbio, kuris tik bus pradėjęs dirbti.

Apskaičiuojama, kad iki šiam laikui Toronto bedarbiams pašalpos ir medikalės pagelbos formoj yra išmokėta $53,000,000. Kitaip sakant, ant tiek buvę ir dar tebesanti bedarbiai virsta skolingi valdžiai. Ar vėliau ar anksčiau, vistiek reiks šią sumą atiduoti, jei pasitaikys proga gauti darbą ir uždirbti šioką tokią algą. O kadangi daugelis bedarbių jau kelinti metai gyvena iš pašalpos, tai jie yra jau ant tiek įsiskolinę, kad jei jiems reiktų tą skolą atiduoti, jie jau gero nematytų—visą gyvenimą praleistų mokėdami skolas.

Jei toks įstatymas būtų pravestas, jis labai blogai atsilieptų į tūkstančius biednų žmonių. Moraliai pakirstų visus bedarbius. Pas juos neliktų jokios vilties susilaukti geresnio gyvenimo.

Darbo žmonės, žinoma, prieš tai protestuos. Jei valdžia mato reikalo atsiimti pašalpą iš tų, kurios gauna po 125,000 dolerių, tai jos dalykas. Bet del to ji negali ta pačia ranka griebti tų bedarbių, kuriems pasitaikys proga gauti kiek padirbėti ir atsigauti.

Taikos ir Demokratijos Idėja Plinta

Savo laiku judėjimas už taiką ir gynimą demokratijos apėmė tik pačius pažangiuosius darbininkus. Šiuos klausimus kėlė daugiausiai komunistai ir jų simpatikai ir kiti kairesnių pažiūrų žmonės. Dabar jau visai kitaip. Dabar ši idėja giliai įleido šaknis visokiuose žmonių sluogsniuose. Štai keletas pavyzdžių tam patvirtinti.

Kanados jaunimo kongresas, kuriame dalyvavo įvairių pažiūrų organizacijų atstovai, griežtai pasmerkė Anglijos ir Kanados valdžių politiką, nieko nedarančią agresorių sulaikymui. Taip pat šis jaunimo seimas griežtai išstojo ir prieš antidemokratinius įstatymus Kvebeko provincijoj, o ypatingai prieš padlock įstatymą.

Galte įvykusioj United Church dvasiškių konferencijoj buvo vienbalsiai priimta rezoliucija, reikalaujanti, kad federalė valdžia panaikintų padlock įstatymą.

Toronte įvykusioj pereito karo veteranų sueigoj, kurioj dalyvavo daug kare dalyvavusių kunigų, taipgi buvo išreikštas pageidavimas, kad geriau turėti karą suvaldymui karo ruošėjų, negu dalyvauti vėl tokiame kare, koks buvo 1914-18 metais.

Queens universiteto (Kingstone) profesoriai pasisakė prieš fašistų konferencijos laikymą Kingstone. Juos pasekė miesto taryba.

Tokių pavyzdžių galima būtų paduoti labai daug. Po visą Kanadą išsijudina į veikimą už taiką ir demokratiją visokių sluogsnių žmonės. Judėjimas už taiką ir demokratiją virsta plačiu, masiniu judėjimu su pažangiais darbininkais priešakyje.

Kanados lietuviai turėtų imti iš to pavyzdį. Kanados lietuviai, neturėdami savo tarpe kapitalistų, turi galimybę susijungti į platų liaudies judėjimą, tik reikia mesti siaurus savo įsitikinimus.

SMETONA APIE SAVO DIKTATŪRINĘ GALIĄ

Kaip žinoma, gegužės 12 dieną Smetona pasišaukė savo seimą, ministerių kabineto narius, kariuomenės vadovybę, diplomatinio korpuso narius, kelis šimtus tautininkų ir jiems paskelbė Lietuvos liaudies nediskusuotą "naują tautos konstituciją."

Kam ta konstitucija tarnaus, apie tai pasakė pats Smetona bekalbėdamas laike jos paskelbimo:

"Visų pirma, tenka pažymėti, kad prezidento galia sustiprinta. Jis ne tik prezidentas, bet ir vadovauja valstybei. Valdžia, vykdoma jo, seimo, vyriausybės teismo, yra vienatija ir nedaloma. Tas skirtingas funkcijas arba veikmenis, derina prezidento vienijančios valios vaidmuo: jei vieninga tauta, tai juk ir valdžia turi būt vieninga."

Taigi, Smetona ir sugalvojo išleisti naują konstituciją, sulyg kurios jis pats taptų vyriausiu vaidmeniu, o seimas ir vyriausybė prisiderinančiais daiktais, jeigu gali prie jo prisiderinti. O kas atsitiktų, jei tos pagelbinės jėgos negalėtų prie jo prisiderinti, pasako jis pats:

"Kai seimo ar sesijos nėra, prezidentas gali su ministerio pirmininko parašu leisti įstatymus ir keisti biudžetą."

Čia Smetona pasakė tą, kad jei seimas ar vyriausybė taptų nepriderinama prie jo asmens, jis turi teisės pastatyti kitą vyriausybę, paleisti tą seimą ir pats vienas leisti įstatymus kokie jam patinka. Kaip kam gali atrodyti, kad Smetona vis tiek negalės sauvaliauti, nes jis to negali padaryti be ministerio pirmininko parašo. Tačiau tokiam pavojui išvengti Smetona pasirūpino apsaugą. Ką jis darytų, jei koks švogeris arba artimas bičiulis būdamas ministeriu pirmininku taptų jam nevisai ištikimu, jis vėl pats kalba:

"Prezidentas skiria ir atleidžia ministrą pirmininką ir valstybės kontrolierių, duoda sutikimą iškelti ministrui pirmininkui, valstybės kontrolieriui bylas del tarnybinio nusikaltimo, neprivalydamas gauti ministro pirmininko ar kito ministro parašo."

Vadinasi, prie naujos konstitucijos Smetonos asmuo liks virš visko. Jeigu seimas pasidarytų jam nepalankus, jis gali jį paleisti ir su ministro pirmininko sutikimu leisti tokius įstatymus, koki jam patinka. O jei ministras pirmininkas nesutiktų pasirašyti, be jokio atsiklausimo ir kitų ministrų parašo jis jį gali atleisti ir net teismui atiduoti.

Kaip žinoma, tokiu rėžimu nepasitenkina nė viena tauta, tas pats ir su Lietuvos žmonėmis. Tačiau, kaip kiekviena fašistinė grupė savo rėžimui duoda pateisinimų, taip ir Smetona kalbėdamas apie savo partijos rėžimą mėgino paaiškinti, kam jam reikalinga tokia galia:

Girdi įstatymai "prisieina nuolat keisti, pildyti ir tvarkyti. Taigi, nedavus prezidentui teisės vienam leisti įstatymus, reiktų sustabdyti nesustabdomas gyvenimas arba seimas turėtų visą laiką be atvangos dirbti."

Šiais žodžiais Smetona norėjo save persistatyti lyg ir geradariu, duodančiu seimui miegoti, apdirbančiu visus darbus. Tačiau visa tauta žino, kad Lietuvoj yra sugebančių žmonių, kurie nereikalautų jokios atvangos ir dirbtų valstybinį darbą, jeigu liaudžiai tik leistų laisvai svarstyti savo reikalus ir juos pastatyti prie to darbo. Toks aiškinimas visiškai negudrus.

M. G.

Bereikalingas Brudas

Kuomet žmonių protas aptemęs
Iš miego tamsybės atbus,
Nušluos visą brudą nuo žemės!
Pasaulis tuomet taps švarus.

Tamsinimo nuodai plėtojas
Po visą pasaulį plačiai,
Iš žmonių tamsumo naudojas
Veidmainiai, gudrūs kaip žalčiai.

Tamsybę jie tiksliai auklėja
Griūnančioj vergijos tvarkoj;
Veltėdžių auksinė idėja
Liaudį palaikyti tamsoj.

Jei vyras už pačią mažesnis,
Pasaulis del to nesugrius;
Bet jei jis tris sykius senesnis—
Neilgai laimingas jis bus.

Jei šventojo melo nebūtų,
Pasaulis nejaustų skriaudos,
Tik kunigų biznis pražūtų,
O liaudžiai tas būt ant naudos.

Jei visi saliūnai sudegtų,
Išdžiūtų visi svaigalai,
Pasaulis del to neprasmegtų,
Girtuokliai išnyktų tiktai.

Jei net ir kazyrų neliktų,
Pasaulis neverktų nei kiek;
Kazyrninkai taipgi nestiptų,
Gal tik apsišviestų šiek tiek.

Sugriaukim šią tvarką vergijos!
Pasaulyje laisvė įvyks!
Kas pažangą trukdo žmonijos
Nuo žemės paviršiaus išnyks!

Raguotis

HITLERIO "IŠLAISVINTI" AUSTRIJOS VOKIEČIAI

Kada Agresorius Žvangina Ginklu, Tai Lietuvos Valdžia Varo į Kapus Josios Gynėjus

Šių metų balandžio 16 d. Šiaulių sunkiųjų darbų kalėjime mirė, eidamas 26 metus, Lietuvos komunistinio jaunimo sąjungos Panevėžio Rajono Komiteto narys draugas GRIGAS Bronius, kilęs iš Upytės m. Panevėžio apskrities, vargingos gritelninko šeimos. Jo asmenyje Lietuvos jaunimas ir visas antifašistinis judėjimas neteko ryžtingo kovotojo, atsidavusio kovos reikalams darbininkų klasės sūnaus. Ši auka ypač skaudi Lietuvos jaunimui, iš kurio eilių išrautas vienas iš geriausių jo aktyvistų. Skaudu ir mums, politkaliniams, netekus kovos ir išvargtų vargų draugo, aktyvaus ir energingo mūsų šeimos nario.

Draugo Broniaus gyvenimas, kaip ir šimtų bei tūkstančių Lietuvos jaunų proletarų, buvo kietas ir žvarbus. Skurdas, negandas ir vargai pasitiko jį prie lopšio ir vos pasistiepusį nuo žemės išlydėjo iš gimtinės lūšnos pelnyti piemenuko kančiomis duonos kasdieninės. Nei knyga, nei mokyklos suolas nebuvo jam skirti. Jaunystės dienų džiaugsmą slėgė sunkus darbas svetimiems, ateitis be prošvaisčių, be platesnio kelio. Būsimieji metai lėmė išnaudojimo jungą, pastumdėlio gyvenimą. Bet ir šitas varginančio darbo kelias buvo apkartintas pačioje jaunystėje naujais smūgiais. Bronius, jau pusberniu tarnaudamas pas ūkininką susižalojo koją ir po nevykusios operacijos tapo darbo invalidu. Kaip nebetinkama išnaudojimui jėga d. Bronius pragenamas iš buožynės be jokios kompensacijos, su palaužta sveikata ir viltimi. Atsidūria Panevėžyje pas savo senutę motiną. Nepaprastai sunkiomis sąlygomis griebiasi rimoriaus amato, tačiau ir šis amatas mažai užtikrina darbo, vis dažniau ir dažniau veja į gatvę, į bedarbių eiles.

Gyvendamas tokį bespalvį gyvenimą, būdamas sunkiose medžiaginėse sąlygose ir arčiau bendraudamas su darbininkais, jis vis daugiau galvoja apie sunkią darbo žmonių dalią ir stengiasi ją išsiaiškinti sau. Kartą jis randa "Balsą," kurio turinyje jis pažino savo ir jo klasės balsą. Norėdamas pasidalinti džiaugsmu ir mintimis, jis susikviečia darbininkiško jaunimo būrelį ir balsiai skaito, aiškinasi. Netrukus apie tai sužino žvalgyba ir d. Bronių suima. Tikslu išgauti kokių nors žinių ir priversti duoti pasižadėjimą tarnauti žvalgyboje, Bronius mušamas ir kitaip kankinamas. Betgi Bronius, tuo metu dar neturėdamas jokių organizacinių ryšių su revoliuciniu judėjimu, o tuo pačiu ir patyrimo, puikiai išlaiko savo darbininko ir revoliucionieriaus bandymą, su panieka atmesdamas žvalgybos reikalavimus. Po nepavykusių žvalgybos pastangų ką nors išgauti ir suprovokuoti bylą, d. Bronius paleidžiamas.

Ištrūkęs iš žvalgybos nagų jis giliai pajunta neapykantą fašistų valdžiai ir trokšta kovoti, siekti geresnio, teisingesnio gyvenimo. Jis jau ieško ryšių su revoliuciniu gyvenimu ir 1931 m. įstoja į LKJS Panevėžio organizaciją, kurioje aktyviai dirba slapyvarde Šimka. Čia jis suranda tikrąją gyvenimo prasmę. Šituo keliu jis viliasi išeiti į šviesesnį ir linksmesnį gyvenimą. Šiame darbe draugas pasižymi savo energija, savo atsidavimu komjaunimo darbui ir siekimams, todel greitai išeina į jo priešakines eiles, išrenkamas Rajono komiteto nariu. Kad ir kaip nebūdavo sunki jo medžiaginė būklė, jis niekuomet ja nesiskųsdamas—pusiau alkanas ir pusbasis — sąžiningai atlikdavo kiekvieną organizacijos jam pavestą darbą, o tamprūs ryšiai su darbininkais šitą darbą jam lengvindavo. Tačiau priešas jo jau neišleisdavo iš savo akių ir nuolatos persekiojo. 1931 m. prieš pirmąją rugpiūčio,—antikarinės kovos dieną,—draugas Bronius vėl areštuojamas ir už rastą pas jo motiną raudonos medžiagos gabalą mėgina suprovokuoti bylą. Tačiau ir šį kartą provokacija nepavyko, ir Bronius vėl išvysta laisvę.

Bronius, išrinktas į Panevėžio komitetą, giliai pajunta viso darbo atsakomingumą, pamato prieš save platų to darbo lauką ir kartu pastebi, kad jam labai daug stinga politinio išsilavinimo žinių. Todel griebėsi užpildyti šitą spragą—kitų draugų padedamas mokinasi pats ir rūpinasi lavinimosi ratelių kūrimu.

1932 m. augant bedarbių skaičiui, drg. Bronius aktyviai dalyvauja bedarbių kovoje už darbą ir duoną. Jis išrenkamas į Panevėžio bedarbių komitetą, kuris vadovauja bedarbių judėjimui, leidžia atsišaukimus ir pan. Gruodžio 17 d., kada 400 bedarbių apgula burmistro rūmus, drg. Bronius stovi jų priešakyje ir grūmiasi su policija, ragina darbininkus pasipriešinti jos smurtui, ir darbininkai išplėšia iš policijos jau areštuotus savo draugus, kartu ir drg. Bronių. Bet rytojaus dieną Bronius ir kiti išstojimo aktyvistai jau atsidūria už grotų ir karo komendanto nubaudžiami po 3 mėnesius kalėjimo. Tačiau to mažai: žvalgyba Bronių rengiasi ilgiems metams įgrūsti į kalėjimą ir, kalėjimo administracijos padedama, suprovokuoja bylą, kurios pasekoj draugas nuteisiamas 5 metams sunkiųjų darbų kalėjimo, o vėliau samdytų provokatorių parodymais iškeliama antra byla ir bausmė prailginta ligi 9 metų.

Sunkios kalėjimo sąlygos nepalaužia Broniaus dvasios ir pasiryžimo. Jis iš pirmųjų dienų aktyviai dalyvauja kolektyviniame gyvenime, aistringai griebiasi knygos su viltimi išėjus iš kalėjimo vėl dirbti ir būti geru kovotoju, geru revoliucionierium, ruošiasi ateičiai, ruošiasi ateities kovoms.

Tačiau nepalaužiamas dvasioj Bronius ima skųstis fiziniais negalavimais. Ypač pakenkia sveikatai blogas kalėjimo maistas ir gryno oro stoka. Jis suserga skrandžiu, o negydoma liga vis labiau naikina jo jėgas. Bet ir ligos naikinamas jis nenusimena, nesuklumpa, nepabūgsta. Šių metų kovo pabaigoje drg. Bronius labai rimtai suserga; kalėjimo gydytojas tepripažįsta anginą. Iki balandžio 13 d. visai negydo ir drg. Bronius netenka sąmonės. Kalėjimo, ankstyvesnės ligos iškankintas ir negydomas drg. Broniaus organizmas nebeatlaiko ir jis 16 d. 8 val. 35 min. vakaro miršta, miršta už gyvenimą, kurį jis vylėsi pasiekti stodamas į komjaunimo eiles.

Ši auka, tai vieną iš daugelio fašistinio teroro aukų, kurias jis išplėšė iš tauriausių Lietuvos sūnų tarpo per vienuolika savo viešpatavimo metų. Tai auka fizinio fašizmo priešų naikinimo politikos, kuria fašizmas tebesivaduoja ir šiuo momentu, kada agresorius žvangina ginklais prie Lietuvos sienų. Tikrus Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės gynėjus fašizmas tebežūdo savo kazematuose. Drąsiausius Lietuvos liaudies karius, kokiu buvo drg. Bronius, viešpataujanti fašistinio teroro sistema kalėjimuose guldo į kapus. Bet mes žinom, kaip žinojo ir drg. Bronius, kad kritusių draugų vieton stos nauji kovotojai ir eis jo kovos keliu, neš jo kovos vėliavą į pergalę.

Tad ilsėkis, jaunas didvyri, gausiai ašaromis ir prakaitu suvilgintoj žemėj, kurios žmonių gyvenimui plakė tavo karšta širdis.

Šiaulių kalėjimo politinių kalinių kolektyvo komitetas.

1938 m., balandžio 20 d.

"LIETŪKIS" ŠIAULIUOS STATYS DIDELĮ MALŪNĄ

Kaunas.—"Lietūkis" gavo Finansų ir Žemės ūkio ministerijų pritarimą pastatyti didžiausį Lietuvoje malūną Šiauliuose, prie elevatoriaus. Esą nustatyta malūno statybos ir įrengimo darbus užbaigti iki rudens, kad šių metų derlių jame jau būtų galima apdirbti.

Tas pats "Lietūkis" Suv. Kalvarijoj turi didelį malūną ir sekmingai eksploatuoja.

IR VILKAVIŠKIO KALĖJIMO VIRŠININKAS ATSISĖDO UŽ GROTŲ

Vilkaviškis.—Gegužės 11 dieną Marijampolės apygardos teismo išvažiuojamoji sesija Vilkaviškyje sprendė baudžiamąją bylą buvusio Vilkaviškio kalėjimo viršininko Ciglerio, kaltinamo pasisavinimu pinigų. Cigleris pripažintas kaltu ir nubaustas dviejais metais sunkiųjų darbų kalėjimo. Teisme jis buvo suimtas ir nugabentas į kalėjimą.

Darbininko Akim Žiūrint

Kanados federalės valdžos statistikos biuras pranešė, kad palyginus 1929 metus su 1937 metais Kanados gyventojų skaičius paaugo, bet maisto sunaudojimas nupuolė net 20 nuošimčių. Tas liūdija, kad didesnė Kanados gyventojų dalis pusbadžiai gyvena.

Kaip statistiniai daviniai nurodo, tai Kanados valdžia žmonių gyvenimą veda hitlerinės Vokietijos pėdomis.

* * * * *

Kvebeko provincijos Duplesio valdžia išleido antidemokratinius įstatymus, uždarinėja darbininkiškų organizacijų įstaigas, drasko unijas, naikina liberališkesnę spaudą, bet atvirai veikiantiems Hitlerio ir Musolinio fašistiniams agentams, kurie ruošiasi Kanadą nuvesti Austrijos ar Ispanijos pėdomis, tai valdžia nieko nesako. Montreale Hitlerio-Musolinio šnipai netik kad nepersekiojami, bet jų veikimui valdžia leidžia naudoti valdiškų namų patalpas. Tai biaurūs žygiai prieš Kanadą, tai Kanados pardavimas Hitlerio Vokietijai.

* * * * *

Dabar vedama kampanija prieš Duplesio iškeptą padlock įstatymą. Mūsų organizacijos turi uždaviniu organizuoti visus demokratijos šalininkus kovai prieš antidemokratiškus įstatymus. Kova prieš Padlock įstatymą yra kova prieš vergiją, už išgelbėjimą Kanados nuo fašistinių interventų, kurių šnipai jau keli metai darbuojasi Kanadoj.

* * * *

Vilniaus Vadavimo Sąjungos "tautiečiai" dažnai ir garsiai šūkavo, kad jie turi tikslus apvienyti Kanados lietuvius, bet kaip tik susidūrė su vieningo lietuvių veikimo reikalu, tai tuoj vienybės atsižadėjo. Komitetą, kuris darbavosi apvienijimui Montrealo lietuvių, del gynimo Lietuvos nepriklausomybės, paskelbė mirusiu, o komiteto veikimo dokumentus pasigrobė, tuomi atsidengdami tikrąjį fašistinį veidelį, kurį aną metą Hitlerio agentukas Andriukaitis buvo parodęs per svastikuotą "Patrijotą."

* * * * *

Tolymųjų Kanados Vakarų lietuviai, atrodo, permažai bendradarbiauja su korespondencijomis Liaudies Balse. Rytinių kolonijų draugai-ės dažnai diskusuoja apie British Columbijoj gyvenančių lietuvių skaičių ir jų padėtį.

Labai būt pageidaujama, kad Liaudies Balso skaitytojai imtųsi už plunksnos ir supažindintų Rytinės Kanados lietuvius su Tolymųjų Kanados Vakarų mūsų broliais ir jų gyvenimu.

* * * *

Liaudies Balsas visoms Kanados lietuvių progresyvėms organizacijoms patarnauja talpindamas jų atsišaukimus, pranešimus apie parengimus ir kitus organizacinius reikalus aptarnauja. Gi mūsų laikraštis, kaip ir visi kiti liaudies reikalus ginanti laikraščiai, vasaros laike pergyvena ekonominių trūkumų laikotarpį. Todel visos lietuvių organizacijos, kurioms patarnauja Liaudies Balsas, turėtų bendromis jėgomis vasaros laikotarpiu suruošti visose kolonijose po PIKNIKĄ del vienintėlio Kanados lietuvių laikraščio.

* * * * *

Pasikalbėjus kolonijose su mūsų spaudos skaitytojais ir organizacijų nariais retkarčiais teko girdėti vienokių ar kitokių nusiskundimų ir kartais visai gerų sumanymų del mūs laikraščio ar del organizacijų centrų, bet visa bėda tame, kad tie geri sumanymai arba nusiskundimai dažniausia nepranešami mūsų organizacinėms įstaigoms. Ne pranešimai gerų sumanymų ar pastebėtų klaidų mūsų judėjimui ne tik kad netarnauja, bet net kenkia.

* * * * *

Mūsų organizacijų susirinkimų ir parengimų pasekmingumas daug priklauso nuo gero jų išgarsinimo. Bet esamu laiku perdaug įprasta pasitenkinti vien paskelbimu laikraštyje ir viskas. O po nepasekmingo susirinkimo dažnai girdisi: "Permažai garsinome, už tai neskaitlingas." Klaidos neturi būti kartojamos.

K. Kilikevičius

Galt, Ont.—Čia susirinkę konferencijoj 400 protestonų kunigų vienbalsiai priėmė rezoliuciją, reikalaujančią iš federalės valdžios žygių panaikinti padlock įstatymą Kvebeko provincijoj.

Lietuvoje

BUVĘ PREZIDENTAI REIKALAUJA PALIUOSUOTI POLITINIUS KALINIUS

"Lietuvos Žinios" rašo: "Paskutiniame seimo posėdyje seimo pirmininkas inž. Šakenis pasakė, kad seimo prezidiumas esąs gavęs visuomenės siūlomą politiniams kaliniams amnestijos įstatymo projektą, kuris būsiąs svarstomas rudens sesijoje. Radijofonas paskelbė, kad tą įstatymo sumanymą įnešė Dr. K. Grinius ir A. Stulginskis—buv. prezidentai."

Žemiau mėginta pažymėti, kiek žmonių pasirašė reikalaudami to įstatymo, tačiau pirmoji skaitlinė matyt cenzūros iškalta, o likę tiktai keturi noliai, iš ko galima nustatyti, kad politiniams kaliniams laisvės reikalauja keli desėtkai tūkstančių Lietuvos piliečių. Parašai užima 872 lakštus popierio. Dabar jie randasi seimo kanceliarijoje, kur vedamas jų patikrinimas.

KAIP SENIS UŽMUŠĖ JAUNĄ SESERĖNĄ

Netoli Babtų gyveno 5 hektarų ūkelyje seni žmonės Jakubauskai. Jakubauskas 72 metų amžiaus senis, o Jakubauskienė 62 metų amžiaus. Pas juos apsigyveno Jakubauskienės sesers sūnus Knofas, kuris buvo persiskyręs su savo žmona.

Knofas turėjo porą arklių ir Babtų prekybininkams veždavęs prekes iš Kedainių; neblogai uždirbdavęs ir uždirbtus pinigus, jeigu nepragerdavęs, atiduodavęs tetai, kuri tais pinigais mokėdavus mokesčius ir Knofo skolas.

Kai Knofas sugrįždavęs įsigėręs ir neparveždavęs pinigų, tai tarp Jakubauskų ir Knofo kildavę barniai, o kai kada ir muštynės, nes Knofas, būdamas neblaivus, prie senių kibdavęs. Jakubauskas sako, kad kiekvieną sykį, kai Knofas sugrįždavęs iš kelionės, jis vis būdavęs pasirengęs gintis ir šalia pasidėdavęs kirvį.

Šių metų sausio 3 dieną Knofas su draugu važinėję į Kedainius, uždirbtus pinigus pragėręs ir taip laimingai sugrįžę namo. Tą vakarą Jakubauskų grįčioje įvyko kruvina drama: Jakubauskas svarsčiu smogė Knofui į galvą, kad net tas sumsmuko. Kaip pats pasakoja, girdėjęs brakštelėjimą, atsein, lūžęs galvos kaulas.

Taip pat pasakojasi, kad žmona jam patarusi seserėną taip mušti, kad gyvas neliktų, nes vistiek svarsčiu jau esąs mirtinai primuštas. Primuštą seserėną senis nusitempęs prie tvartų ir ten kuolu vienuolika sykių smogęs į galvą, kol mušamojo galvos kaulas sutrupėjęs. Kai mušamasis nustojęs knarkti, tai senis užmuštąjį suvyniojęs į velionies kailinius, apmetęs šiaudais ir lavoną palikęs būti prie tvartų visą dieną. Rytojaus dieną Jakubauskas Knofo lavoną įkišęs į zuperio maišą užvertęs ant rogių ir nuvežęs apie 13 kilometrų Kauno link ir čia, prie Užleidžių kalno, išmetęs. Ryto metą praeiviai rado lavoną ir pranešė policijai.

Apžiūrint Jakubauskų kiemą ir gyvenamą namą visur rasta daug kraujo dėmių. Kvočiamas Jakubauskas tuojau prisipažino Knofą nužudęs. Esą jis buvęs nesugyvenamas žmogus, girtuokliaudavęs, neduodavęs jam gyventi. O Jakubauskienė kalta neprisipažino. Apygardos teismas išnagrinėjo šią bylą ir Jakubauską nubaudė aštuoneriais metais sunkiųjų darbų kalėjimo, o Jakubauskienę išteisino.

NAMŲ SAVININKAI, KURIE NEMOKA KAUNUI MOKESČIŲ

Kaunas. Prie Jachtklubo savuose nameliuose gyvena, gal būt, pats laisviausias Kauno namų savininkas. Jis nemoka jokių savivaldybinių nei kitų mokesčių. Mat, jis savo namelį pasistatė ant valčių Nemune, o Nemunas yra Kauno vandens kelių rajono žinioj—taigi, jis gyvena lyg kokioj nepriklausomoj teritorijoj ir Kauno savivaldybės pirštai negali jo pasiekti. Kauno vandens kelių rajonas už žiemos uoste žiemavojančius laivus ima mokesčio po 25 centus už kiekvieną jų dugno ketvirtainį metrą per žiemą. Tokį pat mokestį per žiemą moka ir tas namuko savininkas. Visas jo namukas užima 64 ketvirtainius metrus, tai per žiemą jam priseina sumokėti 16 litų nuomos. Vasarą laivai už stovėjimą nieko nemoka, tad nemoka ir šio namelio savininkas. Nusibodus vienoj vietoj gyventi, jis su savo namuku, kuris susideda iš dviejų kambarių ir virtuvėlės, plaukia į kitą vietą.

Nemuno saloj, pačiame Karmelitų pliaže, tarp krūmų, apsigyveno lietuviškas Robinzonas—bedarbis skulptorius. Anksčiau jis gyveno Vilijampolėj. Neturėdamas darbo, jis negalėjo sumokėti buto nuomos, ir šeimininkas jį iškraustė. Negalėdamas niekur kitur apsigyventi, jis su šeima atsikėlė į Karmelitų pliažą, iš drobulių pasistatė palapinę ir joje apsigyveno. Skulptorius turi du mažu vaikučius: kurių vienas pusantrų metų, o kitas vos keturių mėnesių.

KAI KURIĄ DIENĄ RANDA NET DU PAMESTINUKUS

Kaunas. — Gegužės 17 dieną Kauno užmiesčių stotis tapo lyg ir pamestinukų padėjimo punktas. Prie stoties vartų rasta pamestas, skuduruose įvyniotas, kūdikėlis — mergaitė. Tuojau ji buvo nuvežta į "Lopšelį," kur gydytojas kūdikį apžiūrėjęs pareiškė, kad ji gimusi vos tik prieš dvi, tris valandas. Ją pavadino Klimaite, nes ją rado šoferis Klimaitis.

Tą pat dieną šioje stotyje rastas antras vyriškos lyties naujagimis, kuris taip pat nuvežtas į prieglaudą.

DEGA MIŠKAI IR DURPYNAI

Šiauliai. — Gegužės 13 dieną Dučių kaimo, Linkuvos valsčiuje, užsidegė miško kelmynai, kurių išdegė apie 3 hektarai. Kelmynai buvo nenaudojami ir nuostolių niekas nepareiškė.

Ant rytojaus Šaukėnų valsčiuje užsidegė urėdijos miškas. Gaisras apėmė apie 7 ha plotą, tačiau vietos gyventojų energingomis pastangomis į vakarą buvo lokalizuotas ir vėliau užgesintas. Nuostoliai neapskaičiuoti, bet, manoma, nebus labai dideli. Daugiausiai nukentėjo jauni medžiai.

Gegužės 14 dieną kilo gaisras Radviliškio durpyne ir apėmė 100 ha plotą. Degė 5 centimetrų storumo viršutinis durpių sluoksnis. Kariuomenės ugniagesių ir vietos gyventojų pastangomis pavyko gaisrą likviduoti tik kitos dienos rytą.

"NĖPAJĖGIA" APSKAIČIUOTI GARAŽO GRIUVIMO NUOSTOLIŲ

Kaunas. — Garažo griuvimo nuostoliams nustatyti buvo paskirta jau keleta komisijų, tačiau visos vengė pasakyti, kiek ištikrųjų padaryta nuostolių, o miesto vykdomieji organai nuostolius taip nudailino, kad jų išeina vos per 100,000 litų. Su tokiu raportu nesutiko net tautininkų frakcija. Tad nuostoliams patikrinti buvo išrinkta dar viena komisija. Mat, Kauno ponams garažo nuostolius yra sunkiau ištirti, negu ant Marso esančius "kanalus."

ATSISAKĖ PAVEŽINTI—GAVO KULKĄ

Biržai.—Gegužės 12 dieną su neparduotu bekonu iš Biržų grįžo Kilučių kaimo gyventojas Mykolas Mališauskas. Bevažiuodamas jis pasivijo Marmakiškių kaimo gyventoją, eigulį Joną Gaidelį. Gaidelis paprašęs pavežinti, o Mališauskas atsisekė, nes važiavęs su prikrautu vežimu. Tuomet eigulis išsitraukęs revolverį ir į Mališauską paleido tris kulkas, kurių viena perlindo per kairįjį petį. Sužeistąjam nutekėjo daug kraujo, del ko jo gyvybė pavojuje, o užpuolikas suimtas.

KATALIKAI MANO, KAD PALANGA SUDEGĖ DEL ŠLIUPO, O ŽYDAI DĖL ŠABO

Telšiai.—Kaip žinoma, po Palangos sudegimo daugelis neapsišvietusių katalikų leido gandus, kad Palangai dievas atsiuntė bausmę už bedievį Šliupą, kuris yra Palangos burmistru, o Telšių rabinai pasakoja, kad tai įvyko del nešventimo šeštadienio. To pasekmėje, prieš šeštalienų nešvenčiančius jie pradėjo akciją.

Gegužės 14 dieną kirpėjui Zalmonavičiui ką tik nepadarė pogromo. Mat, kirpėjas turėdamas darbo nešventė šeštadienio, kas rabinams nepatiko. Jie rabinų seminarijoje pasidarė susirinkimą, aptarė klausimą ir su užsienio auklėtiniais padarė link Zalmonavičiaus kirpyklos eiseną. Tačiau rabinai Zalmonavičių pasigavo gatvėje ir smogė į veidą. Tiktai policijai atvykus išvaikyta fanatiška minia ir rabinams Blochams surašyti protokolai.

Pirmą mūšį pralaimėję rabinai savo pasekėjus susišaukė į sinagogą ir sakė tuo klausimu pamokslus. Girdi, Palanga sudegusi del šeštadienio nelaikymo. Telšių žydai turėtų saugotis tokio gaisro. Jie prašė susirinkusius eiti pas Zalmonavičių, okupuoti jo kirpyklą ir ten susėdus kalbėti poterius.

Tokiu būdu pavakaryje buvo suruošta antra eisena, tik karingesnė, bet ir čia įsimaišė policija ir Zalmonavičių apsaugojo.

Pažangi žydų visuomenė rabinų elgesiu pasipiktino ir kuogreičiausia jį pasmerkė.

MARIJAMPOLĖJE BUS MAŽA DARBŲ

Marijampolė.—Paskutiniu laiku Marijampolėje darbininkų tarpe didelis nervingumas, nes del daugelio priežasčių Marijampolėn iš artimesnių miestų ir kaimų suplaukė daug darbininkų, kurie, toli gražu, negali visi surasti darbo net geriausio sezono metu, vasarą. Pagal oficialius duomenis, mieste žiemos nedarbo metu būna iki 600—800 darbininkų be jokio darbo, tačiau faktinai bedarbių esti virš pusantro tūkstančio. Vasaros metu miesto savivaldybė neveda bedarbių registracijos, tačiau vis tik nemažas skaičius darbininkų neturi darbo. Paprastai vasarą mieste būna iki 600—800 darbininkų, kurie dirba sąvaitėje tik po 2—3 dienas. Prie to šiemet stebėtinai Marijampolėje apmirus statyba, maži darbininkų pareikalavimai prie plento remonto darbų. Net bijoma, kad be miesto savivaldybės paramos daug darbininkų vasarą gali visiškai likti be pragyvenimo šaltinių. O savivaldybė pašalpą duoda tiktai porai šimtų žmonių.

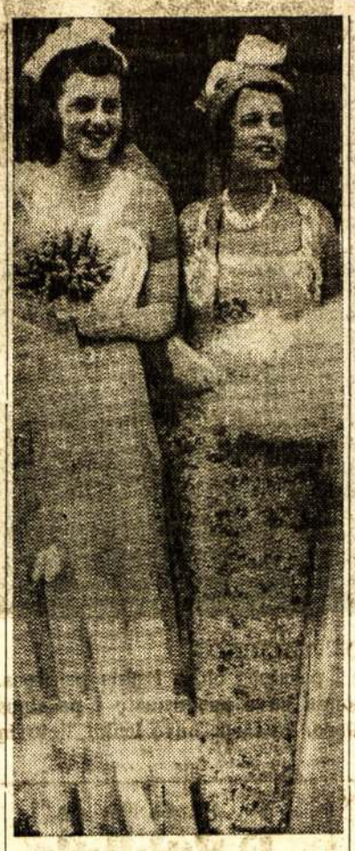

SVEČIUOS PAS KARALIŲ

Mrs. Joseph P. Kennedy, žmona Suvienytų Valstijų ambasadoriaus Anglijai (dešinėj) su savo dukrele Kathleen, kuomet jos lankėsi pas Anglijos karalių Jurgį ir karalienę Elzbietą.

K. Kilikevičius

Pirmas Mano Maršrūtas Po Kanados Lietuvių Kolonijas

(Tąsa)

Edmontone

Stotyje pasitiko draugai S. Karvelis, T. Valenta ir J. Pašukonis. Sutarėme žygiuoti link lietuvių apgyvento distrikto.

Veik po trijų ketvirtadalių valandos maršavimo plačiomis Edmontono gatvėmis pasiekėme lietuvių koloniją.

Pirmiausia nueiname pas plačiai Kanadoje žinomus aktyvistus draugus Zaleskius. Žmonės draugiški, nuoširdūs darbininkų reikalų gynėjai, gerai susipažinę su bendru mūsų judėjimu, skaitę daug gerų knygų, ekonomiškai pasiturinčiai gyveną ir energingi organizaciniame darbe draugai, ypatingai drg. P. Zaleskienė. Jie auklėja sūnų, kuris jau baigia pradinę mokyklą ir turi nepaprastus gabumus muzikoje. Jo vardas jau nenaujiena, nes miesto didlapiai reklamuoja, kaipo talentingiausį augantį muziką Edmontone. Jis teoretiniai studijuoja jau aukštą muzikos mokslą ir bendrai moksle gabus. Tėvai, Zaleskiai, gali pasididžiuoti tokiu sūnumi. Bet dar garbingesnę rolę tėvai atliktų, kad kaip jie, taip ir sūnus liktų darbininkų klasei nors kart-kartėmis padėdant savo gabumais.

Pas draugus Zaleskius, draugų edmontoniečių nutarimu, buvau apgyvendintas, kas davė progos pažinti, kad draugė Zaleskienė netik gabi organizacijose veikėja, bet lygiai ar dar geriau gabi ir šeimininkė valgių gaminime.

Maršrutu pasinaudojimui čia buvo sudarytas komitetas iš Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos, ALDLD 18 kuopos ir Lietuvos Liaudžiai Ginti Komiteto. Maršrūto komitetas, man dalyvaujant, rūpestingai prisiruošė mano atsilankymo išnaudojimui.

Pirmiausia sušaukta ALDLD klausimu susirinkimas, kur buvo perorganizuotas Ketvirto Rajono Komitetas ir pravestas išsiaiškinimas ALDLD uždavinių.

Kitas susirinkimas buvo šauktas Lietuvos liaudies gynimo reikalais, kuris pavyko gana gerai. klasės klausimais.

Trečias susirinkimas įvyko masinis, bendrais darbininkų Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugija Edmontono kuopa irgi šaukė susirinkimą duodama man progą jame dalyvauti ir kviesdami kalbėti pašalpinių draugijų klausimu.

Šale didesnių mitingų dar turėjome pasitarimus unijizmo, trockizmo, kapitalistinės sistemos subudavojimo ir kt. klausimais. Taipgi atlaikytas ALD LD kuopos narių susirinkimas, kur perrinkta valdyba. Su ja ir su Ketvirto Rajono Komitetu atlaikyti posėdžiai.

Bendrai, edmontoniečiai yra draugiški ir nuoširdūs darbininkų judėjimui draugai-ės. Man organizacinius uždavinius atliekant pavyzdingai kooperavo. Daug kreditų už darbštumą tenkad dd. S. Karveliui, T. Valentai, J. Pašukoniui, Savickui ir eilei draugų-ių. Draugų reikštas man nuoširdumas ir pavyzdingai rišimas kada tai kartojusių ar pasireiškiančių tarpusavių asmeninio pobūdžio kivirčių, puikiai atrekomendavo edmontoniečius. Edmontoniečiai daugeliu organizacinių klausimų gali būti ar jau yra pavyzdžiu kitom kolonijom, kaip reikia vystyti mūsų judėjimas.

Edmontonos savo užimamu plotu gal bus vienas iš didžiausių Kanados miestų, bet gyventojų skaičiumi bus apie šeštaeilis miestas, turįs apie 85,000 gyventojų. Industriniai miestas atsižymi tik su keletu skerdyklų ir kitų žemės ūkio gaminių priruošimu gyventojų naudojimui; šiaip daugiau prekyba ir smulkioji gamyba.

Lietuvių Edmontone gyvena mažai. Pavasariniais ir rudeniniais sezonais, kada ūkio ar miškų darbai sumažėja, lietuvių suvažuoja arti 100 žmonių. Nuolatiniai miešte gyvenančių lietuvių skaičius susideda iš keliolikos šeimų. Kiek teko patirti, visi progresyviai darbininkai. Organizaciniai stovi pavyzdingai, apie 80-90 nuošimčių lietuvių priklauso organizacijose ar šiaip dalyvauja bei remia progresyvį darbininkų judėjimą.

Į pasinaudojimą maršrūto kreipė reikiamą domę. Edmontone gyvenanti lietuviai skaitlingai dalyvavo, susirinkimuose, o provincijoje gyvenanti draugai pasiliuosavę laikinai iš darbų atvyko miestan, kad dalyvauti šaukiamuose susirinkimuose. Kiek teko girdėti iš tokių draugų, tai jie pasireiškė gana teigiamai apie maršrūtą ir džiaugėsi ėmę tam tikslui atostogas.

Po šešių dienų išbuvimo Edmontone, balandžio 5 d., vėlai vakare, po posėdžio su ALDLD Ketvirto Rajono Komitetu ir 18 kuopos valdyba, apie dvidešimties edmontoniečių draugų ir draugių palydimas į stotį iki traukinio, apleidau Edmontoną imdamas traukinį link Winnipego.

Kelionė į Winnipegą

Balandžio 5 d. 10-tą val. vakaro. Edmontono plačios gatvės apšviestos skaidria elektros šviesa. Aš su keliolika draugų-ių edmontoniečių apleidžiame draugų Savickų gyvenamą namą. Demonstratyviai maršuojame Edmontono gatvėmis. Kaip kurie draugai dar vis nebaigia organizacinius klausimus rišę. Aš žygiuoju greta su aukšto ūgio, šviesios išvaizdos, rimto būdo, klasiniai pasiryžusio veikimui drg. J. Pašukonio. Su juo reikalai nepabaigiami. Mat draugas išrinktas Ketvirto Rajono Komitetan ir jam teko sekretoriaus pareigos. Čia pat žygiuoja neišsemiamo pasiryžimo klasinius reikalus ginti drg. S. Karvelis. Priešaky žygiuoja draugės P. Zaleskienė, Pašukonienė ir Savickienė. Paskui dd. Valentas, Savickas ir keletas kitų draugų, kurių pavardes nesuspėjau įsitvirtinančiai įsidėti atmintin. Bet visus gerai atsimenu ir mano atmintis neleis užmiršti tą nuoširdų draugiškumą iš visų edmontoniečių.

Po virš pusvalandžio maršavimo pasiekėme stotį. Stotyje atradome dar būrį draugų. Jų tarpe ir mano šeimininkas drg. Zaleskis, kuris pasirūpinęs, kad aš neiškeliaučiau be mano kelionės turto. Kaip kurie draugai laikinai pasiliuosavę iš naktinių darbų, kad palydėjime dalyvauti.

(Bus daugiau)

SAKO FRANCŪZAI TRAUKIASI NUO BAŽNYČIŲ

NAPANEE, Que. — Kalbėdamas apie Kvebeko provincijos padėtį, kunigas Tanner ragino 500 susirinkusių United Church kunigų imtis priemonių sulaikymui francūzų krypimo prie ateizmo. Girdi, ir katalikai ir protestonai virstą biedieviais.

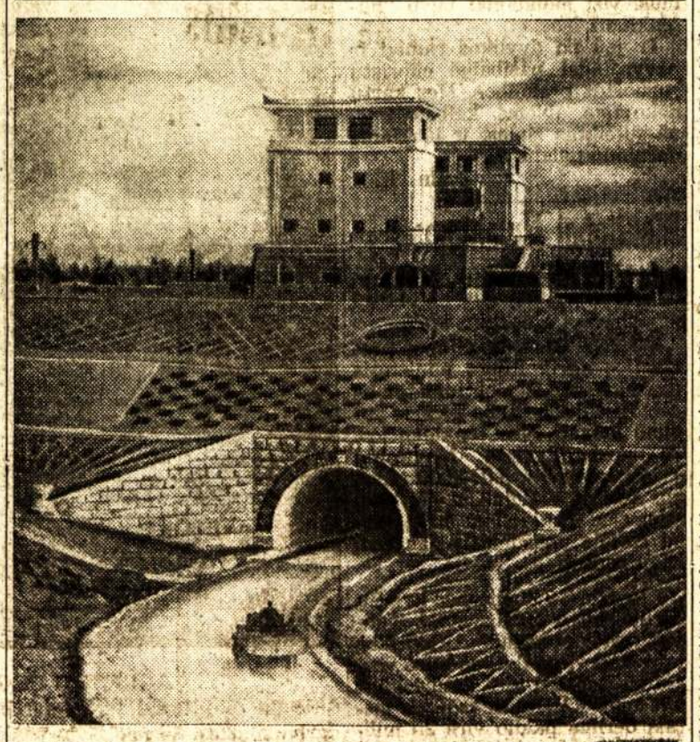

TECHNIKA, APIE KURIĄ DAUG RAŠOMA

Kada Sovietų Sąjungos darbo žmonės ėmė valdžią į savo rankas, daugelis sakė, kad jie nieko gero nepadarys. Tačiau išėjo visai kitaip. Štai, kada Maskvos-Volgos kanalas buvo užbaigtas ir buvo parodytas atsilankiusiems svečiams iš kitų šalių, jis visus labai nustebino savo technika ir gražumu. Paveiksle matome tunelį po kanalu. Kitose vietose pastatyti tiltai virš kanalo, kuriais važiuoja traukiniai ir t.t.

"TREČIOJOJ IMPERIJOJ"

(Šis vertimas iš rusiško laikraščio "K. G." nėra jokia apysakaitė, bet aprašymas tikro pasikalbėjimo, kurį turėjo K. Marzani su vokiškais darbininkais. Šio straipsnio autorius yra apkeliavęs daugumą Europos valstybių, tarpe kurių taipgi ir Vokietiją.—**Petras**)

* * * * *

Mes randamės provincijoj lygiuose laukuose keletą mylių nuo Ansbacho. Niekur nebuvo matyti nei vienos svastikos, nei vieno šturmaviko, nei vieno darbininko, atliekančio privalomas darbo prievoles, nei vieno ženklo naujosios Vokietijos. Tiktai saulė, ūkiai ir frakcijoniška žemė.

Mes stovėjom ant kelio laukdami pasirodant kokio nebūt automobilio, kuris galėtų mus nuvežti į Stuttgartą. Ant galo, po ilgo laukimo, ant kelio pasirodė automobilis, atvažiuojantis mūsų linkmėn. Tai buvo sena mašina, bet užpakalinėj sėdynėj turėjo užtektinai vietos. Priešakyje sėdėjo du vyrai darbiniuose drabužiuose. Automobilio vairuotojas buvo jaunas šviesiaplaukis apie 25-26 metų amžiaus vyrukas. Jo veidas buvo apdengtas naiviškai draugiška šypsena. Jo sankeleivis buvo suaugęs žmogus, raukšlėto veido, baltais ūsais ir išpuvusiais dantimis.

—Kur jūs keliaujate? — paklausė jie.

—Į Stuttgartą,—atsakiau aš, o mano draugas dadėjo:—Mes esame amerikonai ir todel labai blogai kalbame vokiškai.

—Pusėtinai gerai,—atsakė senelis,—pusėtinai gerai. Iš kur jūs esate?

—Mes palikom Paryžių 8 sąvaitės tam atgal ir perėjom Šveicariją, Austriją ir Čekoslovakiją.

—Pėsti?

—O ne,—atsakė mano sandraugas.—Ne vien tik pėsti, bet taipgi ir automobiliais, jeigu tik mums pasisekdavo sulaikyti ant kelio pravažiuojančius automobilistus. Kartais mes eidavome pėsti 10—15 kilometrų į dieną. O kitomis dienomis prisieidavo eiti 30—40 kilometrų.

—Iš kur jūs einate šiandieną?

—Iš Nurembergo.

—Gerai, labai gerai. O ar jūs matėte nacional-socialistinį (fašistinį) suvažiavimą?

—Ne,—atsakiau aš.—Mes tenai pribuvom jau visiškai vėlai. Mes perilgai stovėjome Pragoje (Čekoslovakijos sostinėje) norėdami pamatyti Masariko laidotuves, jūs žinote, Čekoslovakijos prezidento.

—Ja, ja,—patvirtino jaunesnysis vyras.—Aš žinau.

—Jis buvo garsus žmogus,—tęsiau aš,—garsus mokslininkas ir daktaras.

Jaunesnysis vyras domiai klausėsi galvą linguodamas.

—Liaudis jį mylėjo,—aiškinau aš,—ir dauguma atėjo pėsti iš tolimų apylinkių, kad įmti dalyvumą jo laidotuvėse. Tiktai per vieną dieną atsilankė virš 350,000 žmonių atiduoti jam paskutinę pagarbą. Jis buvo garsus žmogus ir nuširdus laisvės mylėtojas.

—Taip, taip,—sumurmėjo automobilio vairuotojas. Senis neramiai sujudėjo sėdynėje. Mano sandraugas persergėjančiai stuktelėjo man į koją. Aš nutilau.

Nekurį laiką mes važiavom tylėdami.

—Čekoslovakijos žmonės bijosi karo,—nedrąsiai prabilau aš.

—Hm,—patvirtino senis. O jaunasis dadėjo:

—T-aip, ir pas mus tas pats . . .

—Bet juk niekas karo nenori, ar ne tiesa?—tęsiau aš.—Juk liaudis nenori karo?

—Liaudis nenori, bet valdžia—taip,—pareiškė jaunasis vokietis.

Senis susinervavęs pertraukė jį:

—Ne, ne, valdžia nenori karo, ne, ne. Ką jis pasakė, ištikrųjų yra tiktai kvailas vepaliojimas. Nekurie kalba, kad valdžia pakėlė kainas ant gyvenimo reikmenų, bet faktinai ji to nepadarė, ne, ne. Gyvenimo reikmenos, teisybė, pabrango, ir karas . . .—Senis sumosavo rankomis, galvą įsitraukė į pečius.—Karas, kaip tai pasakius, kartais ateina savaime, pats per save. Bet mes karo nenorime, pas mus, kaip ir Amerikoj, taip, kaip Amerikoje.—Jis išgąstingai nutilo.

—Gal būt,—pasakė jaunesnysis vyras,—bet . . .

—O ką,—pertraukė jį senis,—ką kalba Amerikos žmonės apie Vokietiją?

Mano sandraugas nusišypsojo.

—O, omerikonai myli vokiečių tautą, kadangi vokiečiai geri ir draugiški žmonės ir mes juos suprantame.

—Taip, gerai, gerai.

—Bet, žinoma, mes negalim suprasti jūsų politikos, kadangi pas mus demokratija, jūs žinote, o pas jus, na, na, pas jus kas tai kito, ar ne teisybė?

—Taip,—patvirtino jaunasis darbininkas,—taip.—Ir jo žodžiuose pasigirdo balso drebėjimas. Jo sankeleivis tylėjo.

Aš pasijutau daugiau užtikrintas ir tęsiau:

—Mes niekaip negalim suprasti jūsų atsinešimo kas link žydų.

Jaunesnysis vokietis mostelėjo galva ir įsirėmė į patį kampą taip, kad mes laisvai galėjom matyti jo veidą. Senis nesujudėjo, bet mes matėm, kad jis klausosi su įtempimu.

—Amerikoje,—pasakojau aš,—mes turime įvairius žmones: vokiečius, žydus, italijonus, lenkus, lietuvius, irlandus. Visi jie kartu dirba. Turtingieji žydai yra geri draugai su turtingaisiais vokiečiais. Biedniejį žydai—draugai biednųjų vokiečių. Mes skaitom, kad visos tos kalbos apie rases yra kvailas prasimanymas.

Jaunasis vokietis palingavo galvą, o aš tęsiau toliau:

—Dauguma žydų—aukšto išsilavinimo žmonės ir atneša gana didelę naudą kraštui. Bet jeigu jūs juos išvarote iš savo šalies, kas su jais atsitinka? Jūsų geriausieji inžinieriai dirba Rusijos ir Francijos kariškoje industrijoje. Jūsų geriausieji chemikai dirba Anglijoj. Jūsų geriausieji chirurgai ir profesoriai dirba kitose pasaulio valstybėse. Kur Einšteinas? Amerikoj. O Vokietija šiuo tarpu paliko biedniausias kraštas mokslininkais.

—Tas teisybė,—atsakė jaunesnysis vokietis. Senis tuo tarpu atsuko į mus savo susirūpinusį, užsimasčiusį veidą.

—Tas teisybė, bet apie tai kalbėti negalima.

—Aš suprantu,—atsakiau, aš—bet mes privalom tą kalbėti. Nes dabartiniu laiku dauguma vokiečių sakė mums, kad Einšteinas tikrumoje visai blogas mokslininkas.

—Tas teisybė, — patvirtino mano sankeleivis.

—Nuremberge mum sakė, kad vienas vokiškas profesorius parašė knygą, kurioje įrodo, kad Einšteinas—menkas mokslininkas ir kad jo teorija neteisinga. Jis ten savo knygoj įrodinėja, kad žydas negali būti geru mokslininku.

Senis nusišypsojo. Jaunesnysis karčiai nusikvatojo.

—Tą knygą parašė profesorius? Nesąmonė! Mes manom taip, kaip jie pageidauja, kad mes manytumėm . . .

—Senis išgąstingai pažiūrėjo į jį ir pradėjo susijaudinusiai linguoti galvą. Jis visą laiką atsargiai dairėsi į šonus, nežiūrint į tai, kad mes buvom vieni, atskirti nuo viso pasaulio medžiais, kurie eilėmis buvo apsupę šonkelius.

Jaunesnis vyras nekantriai patraukė pečiais, norėdamas sulaužyti tą perspėjančią savo bendrakeleivio tylą: "Taip, mes priversti valgyti tą, ką jie mums įsako valgyti, ir dirbti tą, ką jie pageidauja."

—O koks uždarbis?—pertraukiau aš jį.

—Keturios dešimts markių į sąvaitę. Keturios dešimts markių! Laimė, kad aš esu nevedęs!

—Po kiek valandų į dieną jūs dirbate?—paklausiau aš.

—Ant popieros—dešimtį valandų. O tikrenybėj dirbu prie mašinos 10-11 val., tol, pakol neužbaigiu darbo. Šiandiena pirmas popietinis šeštadienis mėnesio bėgyje, kuriame esu laisvas ir galiu atsilsėti.

Senis staigiai atsisuko prie mūsų.

—Jie neturi pinigų mokėti darbininkams už darbą, — pareiškė jis,—o žiūrėkite, kiek jie išleido jų sutikimui Musolinio Berlyne.

Vairuotojas energiškai spiovė į automobilio langą.

—Įdomu, ką jie priruošia dabar,—pasakiau aš.—Nelaiminga Ispanija! Italija vėl išnaujo siunčia tenai savo ištisas divizijas.

—Aš žinau,—atsakė vairuotojas. Senis linktelėjo galvą.

—Ir Vokietija pasiuntė ištisą armiją lakūnų ir technikų.

—Aš žinau, aš žinau,—patvirtino vairuotojas.

—Bet ispaniška liaudis šauniai narsi. Savu laiku ji sumušo itališką armiją ir . . .

(Bus daugiau)

Iš A.L.D.L.D. KVK Raštinės

Pasiskubinkime Užsimokėti Narines Duokles

Mūsų Draugijos konstitucija nurodo, kad ligi liepos 1 d. visi seni draugijos nariai-ės turi užsimokėti narines duokles. Bet daugelis mūsų draugijos narių yra kaip ir įpratę atidėlioti narinių duoklių užsimokėjimą ligi pabaigai metų. Toks atidėliojimas užsimokėti duokles labai kenkia mūsų organizacijai, pravedime savo planų. Centro Pildomas Komitetas neturėdamas įplaukų negali laiku išleisti knygų, o laiku užsimokėję narines duokles nariai piktinasi prieš centrą ir tuos narius, kurie trukdo organizacinį darbą.

Nariai, kuriems ekonominės aplinkybės nebeleidžia laiku užsimokėti narines duokles, turi pranešti apie tai Kanados Veikiančiam Komitetui, o galinti užsimokėti pasiskubinkite šį mėnesį užsimokėti.

Organizacinio Fondo Vajus

Nacionalio Organizacinio Fondo vajus turi baigtis su birželio 15 d., bet atbalsiai apie vajaus pasekmes dar nėra patenkinanti. Kuopų sekretoriai prašomi duoti pranešimus apie pasekmes organizacinio fondo kėlimo vajaus.

K.V.K. išleisti platinimui bilietėliai prašomi sugrąžinti ligi birželio 20 dienai. Kartu su bilietėliais prašomi prisiųsti ir visus už juos sukeltus pinigus.

Sekančios sąvaitės Liaudies Balse pranešime gautus davinius iš kuopų, apie organizacinio fondo kėlimo vajų.

ALDLD Kuopų Atstovų Suvažiavimas

Liepos 1 d. Brooklyne įvyks mūsų draugijos kuopų atstovų suvažiavimas. Montrealo ir Toronto kuopos nutarusios pasiųsti delegatus, bet daugeliui Kanados kuopų del keblios geografinės padėties nebus galimybės pasiųsti savo delegatus, tad Kanados Veikiantis Komitetas numatęs pasiųsti savo atstovą, kuris turėtų atstovauti ir negalinčias pasiųsti savo atstovus Kanados kuopas. Tuo tikslu prašome kuopų valdybas ar pavienius narius rašyti K.V.K-ui savo pasiūlymus. Kur turėsite dar kuopų susirinkimus, tai prašome aptarus duoti kolektyvius pasiūlymus.

K. Kilikevičius
P.O. Station "D" Box 44,
Montreal, Que.

Iš Hamiltono Lietuvių Gyvenimo

HAMILTON, Ont.—Liaudies Balse buvo trumpai paminėta apie paskutiniu laiku mirusius tris Hamiltono lietuvius, bet apie gyvųjų permainas nieko nepaminėta, o kadangi kaip mirusieji, taip ir gyvieji beveik visi priklausė prie Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos antros kuopos, todel noriu truputį plačiau nušviesti įvykusias nelaimes ir linksmumus. Mat vieni turėjo linksmas vestuves, o kitas sutiko mirtį.

Gegužės 17 dieną susituokė Albina Užaitė su tabako augintoju Skodžiu. Reiškia ištekėjo paskutinė pokariniais laikais iš Lietuvos atvykusi mergina. Po vestuvių jaunavedžiai išvyko apsigyventi ant tabako farmos Simcoe apylinkėj. Vestuvės įvyko pas draugus Čėsnas, 45 Francis St. Laike vestuvių Vincas Čėsna beeidamas į sklepą nuslydo nuo laiptų ir sunkiai susižeidė galvą ir sprando kraujagysles. Ant rytojaus buvo nuvežtas į ligoninę, kur beveik keturias dienas sunkiai pasikankinęs gegužės 21 dienos ryte mirė.

Laidotuvės įvyko gegužės 24 dieną. Kadangi buvo nedarbo diena (Victoria Day), tai velioniui paskutinį patarnavimą suteikti susirinko beveik visi Hamiltono bei apylinkės lietuviai ir keletas kitataučių, vienoj dirbtuvėj su velioniu dirbusių draugų.

Velionis Čėsna paliko nuliūdusią žmoną Elzbietą, aštuonių metų dukrelę Eleną ir septynių metų sūnų Jurgį. Antra kuopa liūdi netekusi aktyvaus nario ir finansų sekretoriaus, linki Vincui ilsėtis šaltoj žemelėj, o šeimynai reiškia gilią užuojautą.

Dar nepalaidojus V. Čėsną, gegužės 25 dieną, General ligoninėje mirė T. Grigienė. Velionė taipgi buvo viršuj paminėtos draugijos narė: virš du metu išbuvo finansų sekretore, o paskutiniu laiku buvo persikėlus į šeštą kuopą.

Velionė paliko nuliūdyme vyrą, Kazimierą Grigą, ir 11 metų dukrelę Marytę. Laidotuvės įvyko gegužės 25 diena. Lai bus jai ramu ilsėtis šaltoj Kanados žemelėj.

Gegužės 24 dieną ilgos ligos nukankintas mirė Romanas Matiukas, apie 60 metų amžiaus žmogus. Pastarasis galimai buvo pirmas Hamiltone apsigyvenęs lietuvis. Visą amžių išgyveno viengungiu, tad ligoje neturėjo artimo prižiūrėtojo, daug mažiau atsilankė į laidotuves ir nėra kam apgailestauti mirus. Velionis palaidotas gegužės 27 dieną.

Be to, dar ištekėjo Juzė Milerienė, buvusi velionio Milerio—Balčiūno žmona.

Kadangi abi ištekėjusios priklausė prie Sūnų ir Dukterų Draugijos, Hamiltono kuopos, tai kuopos vardu linkiu laimingo šeimyninio gyvenimo.

Tai ir visa Hamiltono lietuvių gyvenimo apžvalga.

J. Baličias

Apie Visus Po Truputį

MONTREAL.—Nors dabar oras šiltas, bet kaip kam jisai yra peršaltas. Štai J. Smetona nuo peršalimo net pavojingai apsirgo plaučių uždegimu. Šiuo laiku truputį geriau jaučiasi. J. Vaitekūnas, nors stiprus vyras, bet "stilvorko" geležis, matyt, stipresnė. Ją bekilnodamas pažeidė nugarą. Dabar irgi jaučiasi geriau. A. Leimonas turėjo sunkią gerklės opereciją, o prie to dar pagavo didelį kosulį. Tai jam buvo lyg du žirniai į zupę perdaug, bet šiuo laiku irgi jau sveiksta.

Visi trys ligoniai priklauso prie Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos. Ligoniai nusiskundžia, kad lankytojai labai retai juos aplanko, kas apsunkina ligonius ir draugiją. Tokius dalykus susirinkimuose reikėtų gerai apdiskusuoti ir prieiti išvados, kad ligoniai būtų normaliai atlankomi.

Minėta draugija per trumpą laiką išaugo į gana didelę draugiją, tik reikia geriau susitvarkyti, o tas pagelbės draugijai dar didesnei išaugti.

Yra ir tokių draugijos narių, kurie į ją įstojo su tikslu "sirgti." Tokie tapę pilnais nariais tuojaus suserga prieinamiausia liga "šalčiu." Pamenu, apie porą metų atgal, būdavo lankytojai iššaukiami išduoti apie ligonius raportus. Dažnai lankytojai pažymėdavo, kad ligonis randasi susirinkime. Tuomet pirmininkas prašo paties ligono pasiaiškinti apie ligą. Atsistojęs paraudanavęs vyras aiškinasi, kad sergąs šalčiu. Po trumpų diskusijų pašalpa išmokama.

Tokie dalykai yra daugiau, negu juokingi. Jei žmogus šalčiu apserga, tai jam būtinai prisieina gulėti lovoje, o kuris vaikščioja, nėra jokiu ligoniu. Tad su pašalpų išmokėjimu turime būti atsargesni.

Labai gerai draugija pasielgė išrinkdama gydytoją, nes be jo negalima apsieiti. Nors keletas asmenų daktaru yra nepatenkinti, bet niekas nėra girdėjęs, kad vienu daktaru būtų visi patenkinti, ypatingai moterėlės myli nustatyti daktaro gerumą. Štai A. Leimonui apsirgus, kuomet po sunkiai operacijai prisimeta šaltis, tai nekurie visą kaltę mėgino suversti draugijos daktarui. Na, o pats ligonis džiaugiasi, kad Rosenfeld jam taip patarnavo, kad joks kitas daktaras nebūtų taip jį apžiūrėjęs. Tad tokios kalbos leisti yra negražu.

Tiesa, yra tokių, kurie prašo daktaro išduoti jiems ligonio paliudymo, bet daktarui išegzaminavus ir neradus ligos paliūdymo negauna, tokiems daktaras pasidaro negeras.

Tačiau visi nariai turime žiūrėti į draugijos reikalus, kad susirgę turėtume pagelbą.

Draugijos Narys

TABAKĄ IR DEGTINĘ GERIAU ĮVERTINA, NEGU BAŽNYČIAS

Suvienytos bažnyčios konferencijoje bekalbėdamas torontietis kunigas Cochrane, nurodinėjo, kad rytinės Kanados žmonės esą "baisiai ištvirkę." Girdi, praeitais metais rytinė Kanada išleido 25 milijonus dolerių teatrams, 65 milijonus dolerių tabakui ir 170 milijonų dolerių degtinei, o tik pusantro milijono dolerių misijoms.

TURTINGOJ AMERIKOJ

Clevelando bedarbiai susirinkę į pašalpos biurą laukia pašalpos. Tūkstančiai bedarbių su šeimomis buvo susikraustę į pašalpos biurą ir atsisakė išeiti be pašalpos. Jų tarpe buvo lenkų, lietuvių ir kitų tautų bedarbiai.

Montrealiečiai Girdėjom Įdomias Prakalbas

MONTREAL. — Pirmadienį, gegužės 30 d., posančaliečių svetinėje, Jaunimo Choras ir Dramos Grupė suruošė prakalbas dd. Pakalniškiui ir Šolomskui, tuo metu lankantiems Montreale.

Draugas Pakalniškis, kaipo L. M. S. Centro Komiteto narys, davė platų referatą apie meną ir poeziją.

Pradėdamas ir baigdamas visą laiką lygino kapitalistinius ir darbininkų poetus ir menininkus. Tinkamai sugretindamas senuosius poetus su dabartiniais, nupiešė aiškų vaizdą tos reikšmės, kurią turi poezija.

Tai tikrai įdomus ir turtingas mokslo žinynas. Nors ir daug atsiranda "poetų," bet jų raštai, jų eilės, tai tik tušti žodžiai, eilėms kūrti ir bendrai norint ką parašyti, reikia turėti tvirtos valios, gabumų ir pasiryžimo.

Po paskaitos, kuri buvo draugo referato skaityta, o tas mūsų publikai nelabai įprasta, radosi daug klausimu, o tas parodo, kad buvo visų atydžiai klausyta. Drg. Pakalniškis į visus klausimus, nors buvo ir painių, gan sumaniai ir įdomiai atsakė.

Baigus kalbėti draugą palydėjo garsūs aplodismentai. Mums menininkams tas labai patiko ir praktikuosim daugiau tokių paskaitų. Proletariškas ir didelis ačiū drg. Pakalniškiui.

Po to, esant laikui, drg. D. M. Šolomskas kalbėjo apie SS RS ir joje gaudomus šnipus. Man trūksta žodžių aprašyti, kaip vaizdžiai jis aiškino daromą nenaudą tų sabotažninkų trockistų. Be jokių išvedžiojimų pirštu priduriamai įrodė, kad jie yra fašizmo tarnai.

Jo kalba buvo labai šiltai priimta, nors kaikurie "burbėjo" už pakalyje sėdėdami ir galėjo tų "vargšų", bet statant klausimus, visi mandagiai būvo "nuginkluoti."

Ir jau po dvylikos ramiai ir pavyzdingai pasibaigė choristų suruoštos prakalbos. Mes kartu dėkojame abiems kalbėtojams, už suteiktas žinias, ir laukiame dažniau atsilankyti.

Julius K.

Manitoboj Numatomas Neblogiausias Derlius

WINNIPEG.—Manitobos provincijos agrikultūros ministeris paskelbė, kad šiemet numatomas neblogas derlius, nes javams augimo sąlygos yra tenkinančios. Jo apskaitliavimu Manitoboj kviečiais apsėta 3,044,000 akrų, kas reiškia daugiausia per pastaruosius penkiolika metų, arba šešiais nuošimčiais daugiau, negu pernai.

Blogiausias Manitobos kviečių derlius buvo 1935 metais. Tuomet rūdys sugadino kviečius taip, kad visas derlius buvo vertas tik truputį virš keturiolikos milijonų dolerių. Sekančiais metais derlius pakilo virš 25 milijonų dolerių, o pernai net virš 46 milijonų dolerių vertės.

Šiuo laiku tiktai žolei augti trūksta lietaus, del ko šiais metais gali būt už keturis milijonus dolerių mažiau šieno.

Iš S.S.R.S.

Ten Kur Per Dvidešimt Šešis Metus Liejosi Kraujas

Praeitame amžiuje, apie šimtą metų atgal, Sibiro šiaurėje, prie Lenos upės tapo atrasti auksu turtingi laukai. Rusijos kapitalistai per ilgą laiką mėgino išnaudoti, bet nepajėgė be užsieninio kapitalo. Jeigu buvo naudojama, tai labai mažai. Tiktai 1908 metais Londone susitvėrė Lenos aukso laukų kompanija ir už dviejų metų prasidėjo didesnė šių laukų eksploatacija.

Nuvežti ten darbininkai buvo sugrūsti į barakus ir pastatyti ant vergiškų gyvenimo sąlygų. Vyrai buvo pastatyti prie darbo nuo penktos valandos ryto ir iki aštuntai valandai vakaro turėdavo sunkiai dirbti, beveik be pagelbinės mašinerijos. Moterys ir vaikai taipgi po didžiausia drausme turėdavo dirbti prie apsaugojimo kasyklų nuo vandens ir kitų darbų. Gyvenamos vietos buvo baisiai blogos, maistas supuvęs ir tokiose sunkiose sąlygose suaugęs darbininkas gaudavo nuo trijų iki septynių rublių per mėnesį.

Ir štai del šių sunkių gyvenimo sąlygų 1912 metais kilo streikas. Išpradžių vienoj vietoj sustreikavo 423 darbininkai, bet pagaliau prie jų prisidėjo virš šešių tūkstančių. Darbininkai pastatė 22 reikalavimus, iš kurių du vyriausi buvo, tai įvesti aštuonių valandų darbo dieną ir pakelti 30 nuošimčių algas. Streikieriai užsidėjo griežčiausią discipliną, saugojo kasyklas nuo vandens ir pirmu kartu susilieję į bendriją streikavo ir tinkamai tvarkė apylinkės reikalus. Bet kasyklų administracija ėmėsi smurto, kad sulaužius streiką. Pradėjo visokias provokacijas, grąsinimus ir pagaliau areštus. Prieš tokį kapitalistų pasielgimą balandžio 17 dieną, 1912 metais, šimtai beginklių žmonių žygiavo į Nadeždinsko kasyklą užprotestuoti prieš suareštavimą jų atstovų. Taip jiems bežygiuojant įvyko viena iš kruviniausių dramų: po kapitono Treškenkovo vadovybe žandarai atidarė ugnį ir to pasekmėje 270 darbininkų užmušė ir 250 sužeidė.

Tuo baisiu įvykiu susijaudino visos Rusijos darbininkai. Prasidėjo įvairiuose kampuose protesto streikai, kurie vienu laiku apėmė pusantro milijono darbininkų ir grąsino caro sostui.

Tai buvo prieš 26 metus. Ten žuvo daug gerų darbininkų klasės sūnų, tačiau jų kraujas nenuėjo kapitalistams į sveikatą: jis pagimdė darbininkų klasės kerštą, nuo kurio sutrupėjo caro sostas ir iš reikalingų žmonijai laukų tapo išvyti išnaudotojai. Po šių veiksmų ir Lenos apylinkėse pražydo kitas gyvenimas. Darbininkai jau nesikankina su senoviškais karukais, juos pakeitė elektra varomi vagonėliai ir kita moderniška mašinerija. Tokiu būdu dabar vienas darbininkas lengvai dirbdamas padaro tiek naudos, kiek pirma padarė tūkstantis sunkiai dirbančių darbininkų.

Laike kruvinojo užpuolimo visoj apylinkėj buvo tiktai penkios elementarinės mokyklos, o dabar veikia 30 mokyklų, 23 ligoninės ir daugybė kitokių kultūrinių įstaigų. Jau nėra kiaurų barakų, kuriuose žiemos metu nuo šalčio drebėdavo žmonės. Vietoj biaurių lindynių, jau stovi moderniški namai, kuriuose linksmai gyvena aukso kasėjai ir socialistinei šaliai suteikia milžinišką naudą. O visos laisvosios šalies liaudis nepamiršta 1912 metų Lenos kasyklų dramos ir kritusiems kovotojams atiduoda reikiamą pagarbą.

ANGLIJOS MINISTERIAI PRADĖJO VAIDINTI TAIKYTOJŲ ROLES

LONDONAS. — Čamberlaino vadovaujamas Anglijos ministerių kabinetas praeitą ketvirtadienį pasauliui paskelbė, kad turi išdirbęs planus, kaip užbaigti karą Ispanijoj, numalšinti Čekoslovakijos neramumus ir su tuo apsaugoti Europą nuo karo pavojaus.

Užbaigimui Ispanijoje karo anglai buvo numatę suvesti liaudiečių ir fašistų atstovus prie vieno stalo ir ten juos sutaikyti, nes tam pritaręs net ir Musolinis. Sutaikymui galimumais ėmė net dvi priežasti: viena, abiejų pusių ispanams nusibodę kariauti, o kitą, esą abi pusės norinčios, kad iš Ispanijos būtų ištraukti užsieniniai kariai.

Ispanijoje karo užbaigimo klausimu anglai turėję pasitarimų su liaudiečiais ir fašistais. Taip pat su Ispanijos ambasadorium turėję pasitarimą ir Francijos užsienio reikalų ministeris Bonnet. Kai kurie politikai numatė, kad Anglija gal sutiks Ispaniją taikyti ant Ispanijos ministerio pirmininko Negrino programos, kurioje jis Gegužės Pirmosios proga škelbė Ispanijos žmonėms civilinę, socialistinę ir religinę laisvę, absoliutę Ispanijos nepriklausomybę, kariuomenės paleidimą, agrarines reformas, panaikinimą aristokratijos viešpatavimo, darbininkų teisių užtikrinimą per įstatymdavysčių įstaigas ir pilną amnestiją visiems ispanams, kurie tik sutiks kooperuoti Ispanijos atstatyme.

Kad šioje Ispanijos liaudies programa būtų "vykdoma," anglai norėję sudaryti valdžią iš tų ispanų, kurie nedalyvavo kare.

Panašiai "būtų sutaikę" ir Čekoslovakiją ir po to pradėję vykdyti Anglijos-Italijos sutartį, kuriai įsigalėti kliudo neištraukimas iš Ispanijos italų. Tokiu būdu esą būtų išgelbėta Europos taika, tačiau ant rytojaus Musolinis paskelbė, kad apie užbaigimą Ispanijoje karo negali būti kalbos.

Į Franciją atvykęs Ispanijos ministeris Irujo pareiškė, kad Anglijos sumanymai užbaigti Ispanijoje karą kilo iš humanitarinio sentimento, bet jie negreit bus įgyvendinti.

Be to, ministerio sumanymu, kiekvieną valanddą gerėjanti liaudiečiams padėtis ir jie fašistams pasiduoti visai nemaną, tačiau jei nesikišimo komitetas priverstų prie užsieniečių ištraukimo, tas padarytų susitarimui įžangą.

Iš visko atrodo, kad Anglijos ministerių planai negali būti įgyvendinti, nes fašistai nemano atsitraukti nuo plėšikiškos programos, o liaudiečiai jiems pasiduoti.

AGRESIJŲ ORGANIZATORIAI

Šitie du diktatoriai turi daug bendro. Abu vienodai persekioja darbo žmones. Vienas iš jų pasigrobė Etiopiją, o kitas Austriją. Abu lieja kraują Ispanijos liaudies. Todel nedyvai, kad jie laikas nuo laiko vienas kitą atlanko, kad sustiprinti Romos-Berlyno ašį. Šis paveikslas nutrauktas Romoj, laike Hitlerio vizito. Sakoma, kad Musolinis buvo įsakęs fašistams nepagailėti aplodismentų, kad parodyti juodmarškinių draugiškumą nazių vadui.

Sekmingos Drg. Šolomsko Prakalbos

MONTREAL.—Gegužės 28 d. ALDLD Pirmo Rajono Komitetas suruošė koncertą ir prakalbas gerbiamiems svečiams iš J. A. V. draugams Šolomskams ir Pakalniškiams, kurie per metų metus dirbdami darbininkiškam judėjime pirmu kartu paėmė atostogų, kurias taip pat nepraleido veltui, o panaudojo mūsų judėjimo stiprinimui.

Jie atvyko į Kanadą sutikdami pasitarnauti tuo, ko iš jųjų pageidaus vietinės lietuvių organizacijos.

Taigi Montreale buvo suruoštas virš minėtas koncertas, kurio programą išpildė Jaunimo Choras ir pakviestas kalbėti jau nuo senai montrealiečiams žinomas, nuoširdus darbininkų vadas, žymus visuomeninis veikėjas ir literatas, gabus kalbėtojas drg. Šolomskas.

Entuziastišku rankų plojimu buvo sutiktas drg. Šolomskas. Jis pirmiausia perdavė karštus proletariškus linkėjimus montrealiečiams nuo draugų amerikiečių. Po to puikiai nušvietė dabartinę pasaulinę situaciją, kokia šiandien susidariusi Ispanijoj, Chinijoj ir ypatingai Hitlerio užgrobimą Austrijos ir esamu laiku kęsinimąsi ant Čekoslovakijos.

Čia drg. Šolomskas apsistojo plačiai išaiškindamas Lietuvos padėtį. Jis vaizdžiai nupiešė Lietuvos nepriklausomybei pavojų esantį prie dabartinio tautininkų-fašistų, su Smetona priešakyje režimo. Jis nurodė, kaip Austrijos premjeras Šušnigas slopindamas darbininkų judėjimą, išdraskydamas liaudies organizacijas, ir iš kitos pusės draugaudamas su vietiniais hitlerininkais ir su agresinėmis šalimis, be jokio pasipriešinimo pasidavė Hitleriui, prarasdamas Austrijos nepriklausomybę.

Tuo tarpu Čekoslovakijos demokratinė vyriausybė, davė laisvę liaudžiai organizuotis į jai patinkamas organizacijas ir tuomi išaugino stiprią jėgą apsigynimui nuo išlaukinio priešo. Taip pat ji draugavo ir sudarė apsigynimo sutartis su demokratinėmis šalimis, kaip tai Francija ir Sovietų Sąjunga ir Hitleriui pasikesinus ant jos nepriklausomybės, nors būdama daug mažesnė už fašistinę Vokietiją drąsiai pasipriešino Hitlerio žygiams aplaužydama jo agresinius ragus ir **išlaikė ir išlaikys Čekoslovokijos nepriklausomybę.**

Drg. Šolomskas nurodinėjo kaip Lietuvos tautininkų valdžia nesirūpino ir nesirūpina Lietuvos nepriklausomybės išsaugojimu. A. Smetona Lietuvos likimą stato panašiai kaip Šušnigas statė Austrijos nepriklausomybę, kuri šiandien Hitlerio nasruose.

Baigdamas kalbą kvietė visus lietuvius į bendrą veikimą už atsteigimą demokratinės santvarkos Lietuvoje, taipgi ragino visus darbo žmones veikti bendrai prieš kapitalizmo puolimą ant darbininkų klasės, prieš fašizmą.

Montrealiečiams ilgai liks atmintyje drg. D. M. Šolomsko kalba ir daug pasitarnaus mūsų judėjimo stiprinimui.

Už draugo D. M. Šolomsko pasitarnavimą su tokia naudinga prakalba ir svečiams, dd. Šolomskienei ir Pakalniškiams, kurie neužmiršo mus atlankyti, reiškiam didelę pagarbą ir širdingiausią padėką.

Dzukų Ainis

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Susirinkimas

Šiuomi pranešame visiems Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos septintos kuopos nariams, kad kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks birželio 13 dieną, 7.30 val. vakare, tai yra ateinančio pirmadienio vakare. Mat per pereitą susirinkimą buvo nutarta vasaros sezone susirinkimus daryti pirmadienyje. Malonėkite tą permainą gerai įsitėmyti ir nepamirškite atsilankyti į susirinkimą, nes turime daug reikalų aptarti. Taip pat nepamirškite atsivesti ir savo pažįstamus.

Susirinkimas įvyks toj pačioj lenkų darbininkų svetainėj, 215 Selkirk Ave.

Kuopos Komitetas

Toronto, Ont.

Svarbus Masinis Susirinkimas

Birželio 10 dieną, 7.30 val. vakare, Stanley parke įvyks didžiulis **Masinis Mitingas,** kuris šaukiamas protestavimui prieš Kvebeko provincijoje išleistąjį padlock įstatymą. Kadangi laikas baigiasi ir tuojau jis virs įstatymu, jei Kanados darbininkai neprivers federalę valdžią jį išbraukti iš įstatymų knygos, tai šis mitingas bus paskutinis. Todel visi atsilankykite į šį svarbų susirinkimą, kad jį padarius labai dideliu.

Kalbės Stewart Smith ir kiti žymūs kalbėtojai.

Susirinkimą šaukia prieš tą įstatymą kovoti susitvėrusi įvairių organizacijų konferencija, atstovaujanti įvairias nuomones ir įsitikinimus .

T.L.K.L.D.A. Narių Žiniai

Šiuomi primenu nariams Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvoj Demokratijai Atsteigti, kad atsimintumėt, jog pereitam komiteto susirinkime buvo nutarta kitą susirinkimą laikyti birželio 7, tai yra šį antradienį, 8 val. vakare, 6 Denison. Pasisistengkite visi dalyvauti.

A. Ylienė
Sekretorė

Montreal, Que.

Svarbus Susirinkimas

Šiuomi pranešame, kad ateinantį penktadienį, t. y. birželio 10 d. 8 val. vak., 2114 Frontenac salėje, yra šaukiamas bendras abiejų ALDLD 47 ir 137 kuopų susirinkimas, kuriame bus renkami delegatai į ALDLD suvažiavimą, kuris įvyks 1 ir 2 d. liepos, Brooklyne.

Be to, šiame susirinkime dalyvaus drg. K. Kilikevičius, pargrįžęs iš maršrūto, kuris išduos raportą, apie kitų kolonijų veikimą; taipgi turėsime svečią winnipegietį drg. P. Gutauską, kuris taipgi kalbės.

Prašome atsilankyti visus ir visas.

I-mo Rajono Komitetas

Siuvėjų Susirinkimas

A.C.W. of A. 242 lokalo narių dvisąvaitinis susirinkimas įvyks (June) birželio 8 d. 6.30 val. vakare, 7 Prince Arthur St. W.

Draugai-ės siuvėjai! Šis susirinkimas yra svarbus, nes bus išduotas raportas iš atsibuvusios konvencijos; antras, iš jaunuolių kongreso. Be to, turime apkalbėti del vasaros sezono pikniką.

Kviečiame visus ir visas dalyvauti, nes visiems yra vienodai svarbu.

242 Lokalo Komitetas

Fašistų Orlaiviai Bombardavo Francijos Gelžkelius

PARYŽIUS, Birželio 5.—Devyni "nežinomos šalies" orlaiviai atskrido 50 mylių į Franciją ir bombardavo tarp Aixles Thernies ir Toulouse geležinkelį. Žmonių aukų nebuvo, bet nukirto aukšto įtempimo elektros laidus ir prasišalino. Tuo buvo sutrukdytas tarp Francijos ir liaudiečių Ispanijos susisiekimas, nes ši linija yra svarbiausia. Taipgi taikė ir į Orlu elektros stotį.

Nežiūrint, kad orlaiviai atskrido lyg ir nuo lojalistų pusės ir Franko simpatikai paskelbė, kad tai esąs lojalistų darbas, Francijos valdžia suprato, jog tai fašistų orlaiviai, tad generolui Frankui pasiuntė protestą.

Premjeras Daladier davė įsakymą aviacijai budriau saugoti Francijos rubežių ir vyti kiekvieną iš Ispanijos atskridusį orlaivį.

Lit. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla